

ความมุ่งหวังในทางการศึกษา

ต่อไปนี้จะได้พิจารณาระดับความมุ่งหวังทางการศึกษาสำหรับบุตรชายและบุตรหญิง โดยเปรียบเทียบกันระหว่างกลุ่มพุทธและกลุ่มคาทอลิก จะเริ่มพิจารณาในกลุ่มพุทธก่อน ตามตารางที่ 4 ในของบุตรชายจะเห็นได้ว่ากลุ่มพุทธส่วนใหญ่ระบุเอาไว้ชัดเจนว่าต้องการให้บุตรชายของตนได้เรียนหนังสือสูงที่สุดจนถึงชั้นไหน ระดับไหน สำหรับผู้ที่ยังไม่ระบุระดับความมุ่งหวังที่ชัดเจน คือผู้ที่ตอบว่า ให้เรียนสูงขึ้นไปเรื่อย ๆ และแล้วแต่เด็ก และหรือหนู จะมีอยู่ประมาณเกือบ 2 ใน 5 ในกลุ่มที่ระบุความมุ่งหวังที่แน่นอนเท่านั้น ผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มพุทธส่วนมากคือเกือบครึ่งหนึ่งของผู้ที่ระบุความหวังแน่นอนต้องการให้บุตรชายมีการศึกษาอย่างน้อยที่สุดถึงชั้น ม.ศ. 3 โดยพิจารณาอัตราส่วนร้อยละของผู้ที่ต้องการให้บุตรชายได้รับการศึกษา ตั้งแต่ระดับนี้ขึ้นไปจนถึงระดับมหาวิทยาลัย แล้วเปรียบเทียบกับผู้ที่ต้องการให้บุตรชายได้รับการศึกษาเพียงแต่ ป.4-ป.7 ระดับการศึกษาที่ได้รับความนิยมมากที่สุดสำหรับบุตรชายกลุ่มพุทธคือ การศึกษาสูงที่สุดจนถึงชั้นมหาวิทยาลัย

สำหรับบุตรหญิงกลุ่มพุทธเมื่อเปรียบเทียบผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มที่มีความมุ่งหวังตั้งแต่ระดับ ม.ศ.3 ขึ้นไปจนถึงระดับมหาวิทยาลัย ปรากฏว่ามีมากเป็น 2 เท่าของผู้ให้บุตรหญิงได้รับการศึกษาเพียงภาคบังคับ ป.4-ป.7 แต่ถาพิจารณาเปรียบเทียบเป็นระดับ จะพบว่า กลุ่มพุทธนิยมที่จะให้บุตรหญิงเรียนหนังสือเพียงแคภาคบังคับ ป.4-ป.7 มากกว่าระดับอื่น ๆ ทั้งหมด

สรุปได้ว่าทั้งบุตรชายและหญิงในกลุ่มพุทธประมาณร้อยละ 40 จะได้รับการสนับสนุนให้ได้รับการศึกษาน้อยที่สุดถึงชั้น ม.ศ. 3 แสดงให้เห็นว่าในกลุ่มพุทธในชุมชนแห่งนี้ บุตรทั้งหญิงและชายจะได้รับการสนับสนุนให้ได้รับการศึกษาสูงกว่าที่ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ได้รับ นอกจากนี้พิจารณาอัตราการศึกษที่ได้รับความนิยมมากที่สุดเป็นระดับ ๆ ไป แล้วพบว่า กลุ่มพุทธนิยมที่จะให้บุตรชายได้รับการศึกษาถึงชั้นมหาวิทยาลัยมากกว่าระดับอื่น สำหรับบุตรหญิงนั้นกลุ่มพุทธนิยมที่จะให้ได้รับการศึกษาเพียงภาคบังคับ ป.4-ป.7 มากกว่าระดับอื่น ๆ การศึกษาหลายระดับเป็นที่นิยมสำหรับบุตรชายมากกว่าบุตรหญิงได้แก่ระดับมหาวิทยาลัย อาชีวศึกษา ม.ศ.5 และม.ศ. 3 สำหรับระดับการศึกษาที่กลุ่มพุทธต้องการให้บุตรหญิงศึกษามากกว่าบุตรชาย คือ

ตารางที่ 4 การกระจายอัตราส่วนร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์จำแนกตามระดับความมุ่งหวังในการศึกษา และเพศของบุตรเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มศาสนา

ระดับการศึกษา	กลุ่มพุทธ			กลุ่มคาทอลิก		
	บุตรชาย	บุตรหญิง	รวม	บุตรชาย	บุตรหญิง	รวม
มหาวิทยาลัย	17.4	12.2	15.0	16.2	10.9	13.5
อาชีวศึกษา	7.3	3.2	5.4	5.8	1.1	3.5
ฝึกหัดครู	5.6	14.7	9.9	1.7	9.8	5.8
พยาบาล	-	2.6	1.2	-	0.6	0.3
ม.ศ.5	7.3	3.2	5.4	1.7	1.7	1.7
ม.ศ.3	8.4	5.1	6.9	5.8	10.9	8.4
ให้เรียนสูงขึ้นไปเรื่อย ๆ	27.5	23.1	25.4	37.0	23.0	30.0
แล้วแต่เด็กและหรือทุน	9.6	9.6	9.6	18.5	21.8	20.2
ป.4-ป.7	11.8	20.5	15.9	6.9	16.1	11.5
นักบวช-ชี	-	-	-	2.3	0.6	1.4
ไม่ทราบ-ไม่ตอบ	5.1	5.7	5.4	4.1	3.5	3.8
รวม	100	100	100	100	100	100
จำนวน	178	156	334	173	174	347

ระดับฝึกหัดครู และเพียงแต่ ภาคบังคับ ป.4-ป.7 กล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่ากลุ่มพุทธเห็นว่าการศึกษาระดับฝึกหัดครู และเพียงแต่ภาคบังคับ ป.4-ป.7 นั้นเหมาะสมสำหรับบุตรหญิงมากกว่าบุตรชาย

เมื่อพิจารณาความมุ่งหวังทางการศึกษาสำหรับบุตรชายกลุ่มคาทอลิกจะเห็นว่าผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ถือว่าการหนึ่งยังไม่มี ความมุ่งหวังที่แน่นอนว่าจะให้บุตรชายเรียนถึงระดับไหน สำหรับผู้ที่ระบุความมุ่งหวังที่แน่นอนแล้ว นิยมที่จะให้บุตรชายได้รับการศึกษาถึงระดับมหาวิทยาลัยมากที่สุด ถ้าหากจะแบ่งระดับความมุ่งหวังทางการศึกษาออกเป็น 2 ระดับ คือระดับ ป.4-ป.7 กับระดับ ม.ศ. 3 ขึ้นไป จะเห็นได้ว่า กลุ่มคาทอลิกนิยมที่จะให้บุตรชายมีการศึกษาอย่างน้อย ม.ศ. 3 ขึ้นไปมากกว่าที่จะให้เรียนเพียงแต่ภาคบังคับ ป.4-ป.7

สำหรับบุตรหญิง ผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มคาทอลิกไม่น้อยคือประมาณเกือบครึ่งหนึ่งยังไม่มี ความมุ่งหวังที่แน่นอนว่าจะให้บุตรหญิงของตนเรียนถึงชั้นไหน แต่สำหรับกลุ่มที่ระบุความมุ่งหวังที่แน่นอนแล้ว ผู้ที่นิยมที่จะให้บุตรหญิงได้รับการศึกษาอย่างน้อย ม.ศ. 3 ขึ้นไป พบว่ามีมากกว่าผู้ที่ต้องการให้บุตรหญิงได้รับการศึกษาเพียงแต่ ป.4-ป.7 แต่เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบระดับความมุ่งหวังเป็นระดับ ๆ จะเห็นว่า การศึกษาเพียงแต่ภาคบังคับ ป.4-ป.7 เป็นระดับที่กลุ่มคาทอลิกต้องการให้บุตรหญิงเรียนเพียงแต่ระดับนี้มากที่สุด

สรุปได้ว่ากลุ่มคาทอลิกกลุ่มที่ระบุความมุ่งหวังทางการศึกษาสำหรับบุตรชายและหญิงที่แน่นอนนิยมที่จะให้บุตรทั้งชายและหญิงได้รับการศึกษาในระดับตั้งแต่ ม.ศ. 3 ขึ้นไปจนถึงชั้นมหาวิทยาลัยมากกว่าที่จะให้เรียนเพียงแต่ภาคบังคับ ป.4-ป.7 แต่เมื่อพิจารณาระดับการศึกษาที่ได้รับความนิยมนมากที่สุดเป็นระดับ ๆ ไป พบว่า บุตรชายได้รับความนิยมนที่จะให้ได้ศึกษาสูงสุดถึงชั้นมหาวิทยาลัยมากกว่าบุตรหญิง บุตรหญิงนั้น กลุ่มคาทอลิกต้องการที่จะให้เรียนแค่เพียงภาคบังคับ ป.4-ป.7 มากกว่าระดับอื่น นอกจากนั้นกลุ่มคาทอลิกยังเห็นว่าการศึกษาระดับฝึกหัดครูเหมาะสมสำหรับบุตรหญิงมากกว่าบุตรชาย ส่วนการศึกษาระดับมัธยม นั้น เหมาะสมสำหรับบุตรชายมากกว่าบุตรหญิง

เมื่อเปรียบเทียบกันระหว่างกลุ่มพุทธและคาทอลิกจะเห็นได้ว่าทั้ง 2 กลุ่มมีความมุ่งหวังทางการศึกษาสำหรับบุตรไม่แตกต่างกันเลย คือนิยมที่จะให้บุตรได้รับการศึกษาอย่างน้อย

ม.ศ. 3 ขึ้นไป จนกระทั่งถึงมหาวิทยาลัยมากกว่าที่จะให้เรียนจบเพียงแค่ ป.4-ป.7 แต่เมื่อพิจารณาเป็นระดับ ๆ แล้วพบว่า บุตรชายของทั้ง 2 กลุ่มจะได้รับการสนับสนุนให้ศึกษาถึงระดับมหาวิทยาลัยมากกว่าระดับอื่น ส่วนบุตรหญิงจะยังคงให้ศึกษาเพียงแค่ภาคบังคับ ป.4-ป.7 มากกว่าระดับอื่น ๆ

จากลักษณะดังกล่าวจะเห็นได้ว่าทั้งกลุ่มพุทธและคาทอลิกยังคงมองเห็นความสำคัญของบุตรชายมากกว่าบุตรหญิง อาจเป็นเพราะเห็นว่า เพศชายจะต้องไปเป็นผู้นำครอบครัว จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการศึกษามากกว่าบุตรหญิงซึ่งต่อไปก็ต้องมีครอบครัวและหญิงในชนบทก็มักจะใช้ชีวิตส่วนใหญ่อยู่กับบ้านจึงไม่จำเป็นต้องมีการศึกษามากนัก อย่างไรก็ตาม ข้อมูลใดแสดงให้เห็นว่าถึงแม้ทั้ง 2 กลุ่มจะให้ความสำคัญแก่บุตรชายมากกว่าบุตรหญิง แต่ความคิดเห็นกำลังเปลี่ยนไป จากการที่ความนิยมที่จะให้บุตรหญิงเรียนสูงขึ้นถึง ม.ศ. 3 และระดับอื่น ๆ ที่สูงขึ้นไปจนกระทั่งถึงมหาวิทยาลัย เมื่อรวมกันแล้ว มีมากกว่าผู้ที่ต้องการให้บุตรหญิงหยุดเรียนเพียงแค่ภาคบังคับ ป.4-ป.7 แสดงให้เห็นว่าทั้งกลุ่มพุทธและคาทอลิกกำลังมีความตื่นตัวในด้านการศึกษา

เมื่อพิจารณาถึงเหตุผลของสารที่มีความมุ่งหวังในด้านการศึกษาในระดับต่าง ๆ สำหรับบุตรชาย ในตารางที่ 5 จะเห็นได้ว่า ในกลุ่มพุทธที่มีความต้องการที่จะให้บุตรชายได้รับการศึกษาตั้งแต่ระดับ ม.ศ. 3 ขึ้นไปจนถึงกลุ่มที่ต้องการให้บุตรชายได้รับการศึกษาระดับมหาวิทยาลัย มีเหตุผลที่เหมือน ๆ กันแทบทุกกลุ่มใดก็ตาม ความต้องการที่จะให้บุตรชายของตนได้มีความรู้สามารถไปหางานทำมีรายได้เลี้ยงตัวได้เป็นสิ่งสำคัญ เหตุผลดังกล่าวนี้เป็นเหตุผลที่มีผู้เลือกตอบมากที่สุดยกเว้นกลุ่มที่นิยมที่จะให้บุตรชายเรียนถึงขั้นฝึกหัดครูที่ให้เหตุผลว่าเป็นการศึกษาที่ไ้เงินทุนและเวลาในการเรียนน้อยเป็นเหตุผลสำคัญ

นอกจากนี้กลุ่มที่นิยมที่จะให้บุตรชายศึกษาถึงขั้นมหาวิทยาลัย ชั้นอาชีวศึกษา และชั้นฝึกหัดครู ยังมีเหตุผลเพิ่มเติมซึ่งไม่สำคัญเท่ากับเหตุผลแรกใดก็ตาม เห็นว่าบุตรชายมีความประสงค์ที่จะศึกษาถึงระดับนั้น ๆ และเหตุผลที่ว่าการศึกษาในระดับนั้นจะทำให้มีความก้าวหน้าในการทำงานและมีอนาคตดี อย่างไรก็ตามเหตุผลหลังทั้ง 2 นี้ไม่มีความสำคัญเท่ากับเหตุผลที่ว่า การศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย อาชีวศึกษา ฝึกหัดครู รวมไปถึงระดับ ม.ศ. 5 ม.ศ. 3

ตารางที่ 5 การกระจายอัตราส่วนร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์จำแนกตามความมุ่งหวังในด้านการศึกษาสำหรับบุตรชายและเหตุผล
เปรียบเทียบระหว่างกลุ่มพุททกับคาทอลิก

เหตุผล	ความมุ่งหวังในด้านการศึกษา									
	มหาวิทยาลัย		อาชีวศึกษา		ฝึกหัดครู		ม.ศ.5		ม.ศ.3	
	พุทท	คาทอลิก	พุทท	คาทอลิก	พุทท	คาทอลิก	พุทท	คาทอลิก	พุทท	คาทอลิก
มีความรู้ทางานทำเลี้ยงตัวได้	38.7	39.3	46.2	70.0	20.0	100	61.5	66.7	53.3	20.0
ใช้ทุนและเวลาในการเรียนน้อย	-	-	7.7	-						
มีความก้าวหน้าอนาคตดี	25.8	39.3	15.4	-	20.0		23.1		6.7	
ไม่ต้องทำอาชีพพิเศษเพราะมีที่กินน้อย	3.2	-	7.7	-			15.4		6.7	
ไม่แน่ใจว่าเด็กจะเรียนไหวและ/หรือ ทุนไม่พอ	-	-							26.7	20.0
ไม่จำเป็นมากนัก เรียนไปไม่มีประโยชน์	-	-						33.3		10.0
เป็นความต้องการของเด็ก	25.8	10.7	23.1	20.0	20.0					
เชิดหนุนรัฐทางศตวรรษกล	3.2	3.6							6.7	
เป็นพื้นฐานสำหรับเรียนสูงขึ้นไป	-	-								30.0
ไม่ทราบ-ไม่ตอบ	3.2	7.1		10.0	10.0					20.0
รวม	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
จำนวน	31	28	13	10	10	3*	13	13	15	10

* จำนวนไม่ถึง 10 ราย

ตารางที่ 5 (ต่อ) การกระจายอัตราส่วนของผู้ให้สัมภาษณ์จำแนกตามความมุ่งหวังในด้านการศึกษาสำหรับบุตรชายและเหตุผล
เปรียบเทียบระหว่างกลุ่มพุทธ กับ คาทอลิก

เหตุผล	ความมุ่งหวังในด้านการศึกษา									
	ให้เรียนสูงขึ้น -ไปเรื่อยๆ		แล้วแต่เด็ก และ/หรือทุน		ป.4-ป.7		นักบวช-ชี		ไม่ทราบ ไม่ตอบ	
	พุทธ	คาทอลิก	พุทธ	คาทอลิก	พุทธ	คาทอลิก	พุทธ	คาทอลิก	พุทธ	คาทอลิก
มีความรู้ทางานทำเลี้ยงตัวได้	57.1	51.6	35.3	28.1						
โชคนและเวลาในการเรียนน้อย										
มีความกลัวอนาคต	26.5	26.6	5.9	9.4						
ไม่ต้องการอาชีพ เพราะมีที่ดินน้อย			5.9							
ไม่แน่ใจว่าเด็กจะเรียนไหว และ/หรือทุนไม่พอ		4.7	17.6	31.3	81.0	75.0				
ไม่จำเป็นมากนัก เรียนไปไม่มีประโยชน์			11.8	3.1	9.5	16.7				
เป็นความต้องการของเด็ก	8.2	6.3	5.9	3.1		8.3		50.0		
เด็กทุนขาดดวงศตระกูล		1.6						50.0		
เป็นพันธจำสำหรับเรียนสูงขึ้น										
ไม่ทราบ/ไม่ตอบ	8.2	9.4	17.6	25.0	9.5				100	100
รวม	100	100	100	100	100	100		100	100	100
จำนวน	49	64	17	32	21	12		4*	9*	7*

* จำนวนไม่ถึง 10 ราย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จะสามารถทำให้บุตรชายได้มีความรู้ออกไปหางานทำเลี้ยงตัวเองได้

สำหรับกลุ่มผู้ที่ต้องการที่จะให้บุตรชายเรียนหนังสือเพียงภาคบังคับ ป.4-ป.7 ส่วนใหญ่ไม่แน่ใจว่าบุตรชายจะมีความสามารถเรียนให้สูงกว่าระดับนี้ได้ นอกจากนี้อาจมีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องการเงินเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ส่วนผู้ที่ให้เรียนเพียงแค่ภาคบังคับ เพราะเห็นว่าไม่มีความจำเป็นที่บุตรชายต้องเรียนให้สูงกว่านั้นมันมีอยู่เพียงเล็กน้อย

สรุปได้ว่ากลุ่มผู้ที่ต้องการให้บุตรชายเรียนหนังสือเพียงแค่ภาคบังคับ ป.4-ป.7 เพราะไม่แน่ใจในสติปัญญาของบุตรและอาจมีปัญหากับเรื่องเงิน สำหรับผู้ที่มีความมุ่งหวังในระดับอื่น ๆ ได้แก่ ระดับ ม.ศ. 3 ม.ศ. 5 ปีกหักครู อาชีวศึกษา จนถึงชั้นมหาวิทยาลัย มีเหตุผลที่จัดว่าสำคัญที่สุดแทบไม่แตกต่างกันเลย คือ เห็นว่าบุตรชายจะได้มีความรู้ไปหางานทำมีเงินเลี้ยงตัวได้

เมื่อพิจารณาถึงเหตุผลของกลุ่มคาทอลิก สำหรับความมุ่งหวังทางการศึกษาสำหรับบุตรชายในแต่ละระดับจะเห็นได้ว่าในกลุ่มที่มีความต้องการที่จะให้บุตรชายได้รับการศึกษาถึงระดับม.ศ. 5 ปีกหักครู อาชีวศึกษา และมหาวิทยาลัย จะยึดถือเหตุผลที่จัดเป็นเหตุผลที่สำคัญที่สุดไม่แตกต่างกันเลย คือ เพื่อที่จะให้บุตรชายได้เป็นคนที่มีความรู้ สามารถไปหางานทำเลี้ยงตัวได้ สำหรับผู้ที่มีความมุ่งหวังจะให้บุตรชายได้รับการศึกษาถึงชั้นมหาวิทยาลัยนั้น ยังมีเหตุผลอีกอันหนึ่งที่มีความสำคัญเท่าเทียมกับเหตุผลแรกคือ ความก้าวหน้าในการทำงานและความมีอนาคต ซึ่งเหตุผลนี้เป็นเหตุผลเดียวกับที่กลุ่มคาทอลิกมองเห็นว่าการศึกษาระดับชั้นมหาวิทยาลัยเท่านั้นที่จะสนองความต้องการดังกล่าวนี้ได้

เหตุผลอื่นที่มีความสำคัญไม่มากนัก สำหรับกลุ่มที่ต้องการให้บุตรชายได้เรียนถึงชั้นมหาวิทยาลัยและชั้นอาชีวศึกษาคือเห็นว่าเป็นความต้องการของตัวเด็กเอง สำหรับกลุ่มที่ต้องการให้บุตรชายเรียนเพียงแค่ ภาคบังคับ ป.4-ป.7 ส่วนใหญ่เป็นเพราะไม่แน่ใจว่าบุตรจะมีสติปัญญาที่จะเรียนสูงกว่านี้ได้และ/หรืออาจมีปัญหากับเรื่องเศรษฐกิจเกี่ยวข้องด้วย สำหรับกลุ่มที่นิยมให้บุตรชายศึกษาวิชาช่างนั้นมีเหตุผลอยู่ 2 ประการที่มีความสำคัญเท่ากันคือ เพื่อเชิดหน้าชูตาวงศ์ตระกูลและเป็นความต้องการของเด็กเอง สำหรับกลุ่มคาทอลิกนี้ เห็นว่าการศึกษาที่จะเชิดหน้าชูตาวงศ์ตระกูลได้ก็มีอยู่ 2 ระดับเท่านั้น คือการได้ศึกษาสูงถึง

ชั้นมหาวิทยาลัยและการเป็นนักบวช

สรุปได้ว่าเหตุผลที่จัดว่าสำคัญที่สุดของความมุ่งหวังทางการศึกษาในระดับต่าง ๆ นับตั้งแต่ระดับ ม.ศ. 5 ถึงมัธยมศึกษา อาชีวศึกษา จนถึงมหาวิทยาลัย ไม่แตกต่างกันเลย คือ เพื่อให้มีความรู้ไปหางานทำเลี้ยงตัวเองได้ สำหรับการศึกษาระดับมัธยมนั้นยังจะทำให้บุตรชายมีความก้าวหน้าในอาชีพและมีอนาคตที่อีกด้วย ซึ่งการศึกษาระดับอื่นไม่สามารถสนองให้ได้ ผู้ที่ต้องการให้บุตรชายเรียนเพียงแค่ภาคบังคับ ป.4-ป.7 ส่วนใหญ่เห็นว่าบุตรชายมีสติปัญญาไม่คึกกรวดว่าจะเรียนให้สูงขึ้นไปไม่ไหว และอาจมีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องทุนด้วย

กล่าวโดยสรุปเมื่อเปรียบเทียบกันระหว่างกลุ่มพบกับคาทอลิกแล้วจะเห็นได้ว่าโดยทั่วไปแล้ว เหตุผลของความมุ่งหวังทางการศึกษาในระดับต่าง ๆ ของทั้ง 2 กลุ่มแทบจะไม่แตกต่างกันเลย นอกจากในส่วนปลีกย่อยเท่านั้น ทั้ง 2 กลุ่มมีความเห็นพ้องต้องกันว่า การศึกษาในระดับตั้งแต่ ม.ศ. 5 ถึงมัธยมศึกษา และมหาวิทยาลัย จะช่วยให้บุตรชายของตนได้มีความรู้ออกไปประกอบอาชีพเลี้ยงตัวเองได้ สำหรับกลุ่มคาทอลิกมีความเห็นเพิ่มขึ้นอีกว่า ถ้าจะประกอบอาชีพให้ก้าวหน้าและมีอนาคตแล้วจะต้องศึกษาให้สูงขึ้นมหาวิทยาลัยเท่านั้น สำหรับกลุ่มพุทธนั้น จากคำตอบที่ให้แสดงให้เห็นว่าความก้าวหน้าอนาคตก็ไม่จำกัดอยู่เพียงชั้นมหาวิทยาลัย เพราะยังมีผู้เห็นว่า แม้กระทั่งศึกษาเพียงชั้น ม.ศ. 3 ก็อาจก้าวหน้าได้ แต่อย่างไรก็ตาม ก็มีผู้เห็นด้วยไม่มากนัก แต่จะมีมากที่สุดในกลุ่มที่ต้องการให้บุตรศึกษาถึงชั้นมหาวิทยาลัย ส่วนผู้ที่ต้องการให้บุตรชายเรียนเพียงแค่ภาคบังคับ ป.4-ป.7 ที่มีความเห็นไม่แตกต่างกันระหว่าง 2 กลุ่มคือไม่แน่ใจว่าบุตรชายจะเรียนไปไหว และอาจจะมีปัญหาเกี่ยวกับค่านเสรษฐกิจรวมด้วย

การที่ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 2 กลุ่มมีความเห็นว่าการศึกษาเกือบทุกระดับสามารถสนองความต้องการทางอาชีพได้เหมือนกัน คือว่าให้มีความรู้หางานทำเลี้ยงตัวได้นี้ ไม่ใช่สิ่งที่น่าแปลกเพราะในสายตาของชนบทซึ่งส่วนใหญ่มีการศึกษาน้อยเพียงแค ป.4-ป.7 แต่เขาก็ยังสามารถประกอบอาชีพทำสวน หรือเลี้ยงสุกรมีรายได้เลี้ยงครอบครัวได้ เขาก็ยอมที่จะคาดหวังได้ว่าบุตรของเขาได้มีการศึกษาสูงกว่าเขาขึ้นไปอีกสักเล็กน้อยก็คงจะมีความสามารถที่จะไปประกอบอาชีพเลี้ยงตัวเองได้ นอกจากนั้นการที่ความมุ่งหวังที่จะให้บุตรชายได้

รับการศึกษาระดับชั้นมหาวิทยาลัยเป็นความมุ่งหวังที่ได้รับความนิยมมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับระดับอื่น ๆ นั้น เป็นเครื่องยืนยันว่า ชาวชนบททั้ง 2 กลุ่มศาสนานี้เริ่มมองเห็นแล้วว่าการที่จะมีอาชีพที่ดีมีความก้าวหน้า อนาคตที่นั้นย่อมจะต้องได้รับการศึกษาจนถึงระดับที่สูงที่สุด

เมื่อพิจารณาทางด้านความมุ่งหวังทางการศึกษาสำหรับบุตรหญิงตามตารางที่ 6 จะเห็นว่าในกลุ่มพหุที่มีความมุ่งหวังทางการศึกษาในระดับต่าง ๆ กันนั้น แท้จริงส่วนมากก็มีเหตุผลที่ไม่แตกต่างกันมากนัก นับตั้งแต่ผู้ต้องการจะให้บุตรหญิงได้เรียนถึงชั้น ม.ศ. 5 พยาบาล ปีกหักครุ อาชีวศึกษา และมหาวิทยาลัย คือส่วนใหญ่เห็นว่าจะทำให้บุตรหญิงได้มีความรู้ทางด้านทำเลี้ยงตัวได้ แต่สำหรับความมุ่งหวังในบางระดับ กลุ่มพหุเน้นในเหตุผลของความก้าวหน้าในการทำงาน ความมีอนาคตดีเป็นเหตุผลที่สำคัญกว่าการที่จะให้มีความรู้ทางด้านทำเลี้ยงตัวได้ กลุ่มที่เน้นความก้าวหน้า อนาคตดีได้แก่กลุ่มที่ต้องการให้บุตรหญิงเรียนถึงชั้นมหาวิทยาลัย และม.ศ. 5

สำหรับผู้ต้องการให้บุตรหญิงเรียนหนังสือเพียงแคภาคบังคับ ป.4-ป.7 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับระดับอื่นแล้ว ระดับภาคบังคับนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มพหุนิยมมากกว่าระดับอื่น เหตุผลก็คือผู้ให้สัมภาษณ์ไม่แน่ใจว่าบุตรหญิงจะมีความสามารถเรียนไปไหว มีปัญหาเรื่องทุนและอีกเหตุผลหนึ่งที่มีผู้ตอบใกล้เคียงกัน คือไม่เห็นความจำเป็นที่จะให้บุตรหญิงเรียนให้สูงขึ้นไปกว่านี้ นอกจากนี้ส่วนใหญ่ของผู้ที่ต้องการให้บุตรหญิงเรียนถึงชั้น ม.ศ. 3 ก็เป็นเพราะไม่แน่ใจว่าบุตรจะมีความสามารถเรียนให้สูงกว่านี้ได้

สรุปได้ว่ากลุ่มพหุที่ต้องการให้บุตรหญิงเรียนสูงขึ้นไปตั้งแต่ระดับ ม.ศ. 5 พยาบาล อาชีวศึกษา ปีกหักครุ และมหาวิทยาลัย มีเหตุผลที่จัดว่าเป็นพื้นฐานร่วมกันคือ เพื่อให้บุตรหญิงได้มีความรู้ไปทางด้านทำเลี้ยงตัวเองได้ แต่อาจจะให้มีความก้าวหน้าและอนาคตดีแล้วกลุ่มพหุเชื่อว่าการศึกษาชั้นมหาวิทยาลัยจะสนองความต้องการในด้านนี้มากที่สุด รองลงมาเป็นการศึกษาถึงระดับ ม.ศ. 5 แต่ไม่มากเท่าระดับมหาวิทยาลัย สำหรับผู้ต้องการให้บุตรหญิงเรียนเพียงแคภาคบังคับ ป.4-ป.7 มีเหตุผล 2 อย่างซึ่งสำคัญเกี่ยวเนื่องกันคือ ความไม่แน่ใจในสติปัญญาของบุตรและ/หรือปัญหาเรื่องทุน และอีกกลุ่มเห็นว่าไม่มีความจำเป็นที่บุตรหญิงจะต้องเรียนให้สูงขึ้นไปกว่านี้

ตารางที่ 6 การกระจายอัตราส่วนร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์จำแนกตามความมุ่งหวังในด้านการศึกษาระดับมัธยมศึกษา
และเหตุผลเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มพุทธกับคาทอลิก

เหตุผล	ความมุ่งหวังในด้านการศึกษา											
	มหาวิทยาลัย		อาชีวศึกษา		ฝึกหัดครู		พยาบาล		ม.ศ.5		ม.ศ.3	
	พุทธ	คาทอลิก	พุทธ	คาทอลิก	พุทธ	คาทอลิก	พุทธ	คาทอลิก	พุทธ	คาทอลิก	พุทธ	คาทอลิก
มีความรู้ทางานทำเลี้ยงตัวได้	21.1	42.1	60.0	100	43.5	35.3	25.0		20.0			16.7
ไขทุนและเวลาในการเรียนน้อย			20.0		26.1	11.8						5.6
มีความก้าวหน้าอนาคตดี	57.9	42.1	20.0		13.0	5.9	25.0		40.0			
ไม่ชอบทำอาชีพเกษตรกรรม เพราะที่คินนอย												
ไม่แน่ใจว่าเด็กจะเรียนไปไหว และ/หรือทุนไม่พอ						5.9					50.0	16.7
ไม่จำเป็นมากนัก เรียนไปไม่มี ประโยชน์											25.0	22.2
เป็นความของกรรของเด็ก	5.3	10.5			17.4	5.9	25.0		20.0			
เรียนหาขตางศตระกูด	10.5					17.6					12.5	
เป็นพื้นฐานให้เรียนสูงขึ้นไป									20.0	66.7		22.2
ไม่ทราบ-ไม่ตอบ	5.3	5.3				17.6	25.0	100		33.3	12.5	16.7
รวม	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
จำนวน	19	19	5*	2*	23	17	4*	1*	5*	3*	8*	18

* จำนวนไม่ถึง 10 ราย

ตารางที่ 6 การกระจายอัตราส่วนร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์จำแนกตามความมุ่งหวังในด้านการศึกษาสำหรับบุตรหญิง (ต่อ) และเหตุผลเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มพุทธกับคาทอลิก

เหตุผล	ความมุ่งหวังในด้านการศึกษา									
	โหลเรียนสูงขึ้นเรื่อย		แล้วแต่เด็กหรือทุน		ป.4-ป.7		นักบวช-ชี		ไม่ทราบ ไม่ตอบ	
	พุทธ	คาทอลิก	พุทธ	คาทอลิก	พุทธ	คาทอลิก	พุทธ	คาทอลิก	พุทธ	คาทอลิก
มีความรู้ทำงานทำเลี้ยงชีพได้	58.6	55.0	40.0	28.2						
ไรทุนและเวลาในการเรียนน้อย										
มีความกลัวอนาคตที่	25.0	25.0	6.7	10.3						
ไม่คงทำอาชีพเกษตรเพราะเหนื่อย	2.8									
ไม่แน่ใจว่าเด็กจะเรียนไปไหว- และ/หรือทุนไม่พอ			6.7	23.1	50.0	32.1				
ไม่จำเป็นในฐานะนักเรียนไปไม่มีประโยชน์	2.8		6.7	5.1	46.9	60.7				
เป็นความต้องการของเด็ก	2.8	5.0	26.7	2.6						
เชิดหนุนรัฐวางศตวรรษ	2.8							100		
เป็นพื้นฐานสำหรับเรียนสูงขึ้น										
ไม่ทราบ ไม่ตอบ	5.6	15.0	13.3	30.8	3.1	7.1			100	100
รวม	100	100	100	100	100	100		100	100	100
จำนวน	36	40	15	38	32	28		1*	9*	7*

* จำนวนไม่ถึง 10 ราย

เมื่อพิจารณาถึงบุตรหญิงกลุ่มคาทอลิกพบว่า เหตุผลของความมุ่งหวังทางการศึกษา บางระดับแตกต่างออกไปจากกลุ่มพุทธ ผู้ที่ต้องการให้บุตรหญิงเรียนถึงชั้นฝึกหัดครู อาชีวศึกษา และมหาวิทยาลัยมีเหตุผลเดียวกันเป็นส่วนใหญ่คือ เพื่อให้มีความรู้ไปหางานทำเลี้ยงตัวได้นอกจากนี้กลุ่มคาทอลิกยังเห็นว่าการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยยังจะทำให้บุตรหญิงมีความก้าวหน้าอนาคตดีอีกด้วย ซึ่งคุณสมบัตินี้หาได้ยากในระดับการศึกษาอื่น ผู้ที่ต้องการให้บุตรหญิงเรียนถึงชั้น ม.ศ. 5 ส่วนใหญ่ตอบว่าเพื่อให้เป็นพื้นฐานสำหรับเรียนสูงขึ้นไปอีก ผู้ที่ต้องการให้เรียนเพียงแถม.ศ. 3 มีเหตุผลที่จัดว่าสำคัญกว่าเหตุผลอื่นคือ เห็นว่าการศึกษาระดับนี้สูงพอแล้วไม่จำเป็นที่จะต้องเรียนใหม่มากนัก เหตุผลที่ผู้ตอบมีจำนวนรองลงมาคือ ไม่แน่ใจว่าเด็กจะมีความสามารถเรียนให้สูงขึ้นได้ และอีกกลุ่มหนึ่งที่มีจำนวนเท่ากันให้เหตุผลว่าเพื่อให้มีความรู้ไปหางานทำเลี้ยงตัวได้

ผู้ที่ต้องการให้บุตรหญิงเรียนเพียงแถมภาคบังคับ ป.4-ป.7 ส่วนใหญ่เป็นเพราะเห็นว่าไม่มีความจำเป็นที่บุตรหญิงจะเรียนมากนัก หรือเรียนไปก็ไม่ประโยชน์ เหตุผลอื่นคือ ไม่แน่ใจในความสามารถบุตรของตนจะมีความสามารถเรียนไปไหว และอาจมีปัญหาทางดานเศรษฐกิจด้วย

สรุปได้ว่ากลุ่มคาทอลิกที่ต้องการให้บุตรหญิงเรียนถึงชั้นมหาวิทยาลัย อาชีวศึกษา และชั้นฝึกหัดครู จะยึดถือเหตุผลที่จัดว่ามีความสำคัญมากที่สุดสำหรับแต่ละกลุ่มใกล้เคียงกันคือ เพื่อให้บุตรหญิงได้มีความรู้ไปหางานทำมีรายได้เลี้ยงตัวได้ สำหรับการศึกษาถึงชั้นมหาวิทยาลัยยังจะช่วยให้มีความก้าวหน้าและมีอนาคตดีอีกด้วย ผู้ที่ต้องการให้บุตรหญิงเรียนถึงชั้น ม.ศ. 5 ต้องการจะให้บุตรเรียนสูงขึ้นไป ส่วนผู้ที่ต้องการให้บุตรหญิงเรียนเพียงแถมชั้น ป.4-ป.7 และ ม.ศ. 3 ส่วนใหญ่เห็นว่าไม่มีความจำเป็นสำหรับบุตรหญิงที่จะต้องเรียนให้สูงขึ้นได้

ขอที่คล้ายคลึงกับกลุ่มพุทธก็คือ ผู้ที่ต้องการให้บุตรหญิงเรียนถึงชั้นมหาวิทยาลัย อาชีวศึกษา และชั้นฝึกหัดครู มีเหตุผลที่จัดว่าสำคัญที่สุดรวมกันคือเพื่อให้บุตรหญิงได้มีความรู้ไปหางานเลี้ยงตัวเองได้ นอกจากนี้ทั้ง 2 กลุ่มยังมีความเห็นพ้องกันอีกควยว่าการที่จะให้บุตรหญิงได้เรียนสูงขึ้นไปถึงชั้นมหาวิทยาลัยจะทำให้มีความก้าวหน้าและมีอนาคตดี กลุ่มพุทธมองเห็นความสำคัญในข้อนี้มากกว่าเพียงแถมการมีความรู้ไปหางานทำเลี้ยงตัวเองได้ นอกจากนี้ ทั้งกลุ่มพุทธที่ต้องการให้บุตรหญิงเรียนแถมภาคบังคับ ป.4-ป.7 ก็ยังมีเหตุผลที่ไม่แตกต่างกัน

มากนักคือ ความไม่แน่ใจในสติปัญญาของบุตร และเห็นว่าไม่มีความจำเป็นสำหรับบุตรหญิงที่จะต้องเรียนให้มากไปกว่านี้ สำหรับกลุ่มคาทอลิกมีความเห็นพ้องกับเหตุผลดังกล่าวมากกว่ากลุ่มพุทธ

เมื่อเปรียบเทียบกับบุตรชายของกลุ่มพุทธและคาทอลิกจะเห็นว่าผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 2 กลุ่มมีเหตุผลในการที่จะให้การศึกษาแก่บุตรชายและหญิงแทบจะไม่แตกต่างกันเลย การศึกษาตั้งแต่ระดับปีกหัดศู อาชีวศึกษา ขึ้นไปจนถึงมหาวิทยาลัย ทั้ง 2 กลุ่มศาสนา มีความมุ่งหวังที่จะให้บุตรทั้งหญิงและชายของตนได้มีความรู้ สามารถไปหางานทำเลี้ยงตัวได้เป็นหลักใหญ่ นอกจากนี้ ในกลุ่มคาทอลิกที่ต้องการให้บุตรหญิงและชายศึกษาถึงชั้นมหาวิทยาลัยนอกจากจะเห็นว่าจะทำให้มีงานทำเลี้ยงตัวได้แล้ว ยังเห็นว่าจะทำให้มีความก้าวหน้าและอนาคตที่อีกควย ส่วนกลุ่มพุทธที่ต้องการให้บุตรหญิงศึกษาถึงชั้นนี้ก็มีความเห็นคล้ายกับเหตุผลข้อนี้เป็นเหตุผลสำคัญประการแรกสุด

ความแตกต่างมีปรากฏชัดเจนในด้านความมุ่งหวังทางการศึกษาสำหรับบุตรชายหญิงในกลุ่มที่ต้องการให้บุตรได้รับการศึกษาเพียงแค ป.4-ป.7 จริงอยู่ที่เหตุผลใหญ่มี 2 ข้อคือ ความไม่แน่ใจในสติปัญญาของเด็กและปัญหาเรื่องทุนซึ่งอาจมาคู่กัน อีกเหตุผลหนึ่งก็คือไม่เห็นความจำเป็นว่าเด็กควรศึกษาให้มากไปกว่าแคภาคบังคับ จะเห็นได้ว่าในทั้งกลุ่มพุทธและคาทอลิกที่ให้บุตรชายเรียนเพียงแคภาคบังคับ เพราะปัญหาในด้านสติปัญญาของบุตรมีความสำคัญมากที่สุด ส่วนบุตรหญิงนั้นทั้งกลุ่มพุทธและคาทอลิกเห็นว่าไม่มีความจำเป็นมากนักที่จะเรียนให้มากไปกว่าแคภาคบังคับ เป็นเหตุผลสำคัญเมื่อเปรียบเทียบกับอัตราส่วนร้อยละของเหตุผลดังกล่าว

เมื่อพิจารณาตารางที่ 7 ประกอบจะช่วยให้เห็นได้ชัดเจนยิ่งขึ้นว่าผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 2 กลุ่มมีความเข้าใจอย่างไรในเรื่องระดับการศึกษาที่จำเป็นสำหรับเด็กในสมัยปัจจุบัน ในกลุ่มพุทธจะเห็นว่าผู้ที่ยังคงเข้าใจว่าการศึกษาเพียงแคภาคบังคับ ป.4-ป.7 มีความจำเป็นสำหรับอนาคตนั้นมีอยู่น้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับระดับอื่น สำหรับกลุ่มคาทอลิกก็เช่นเดียวกัน ทั้งกลุ่มพุทธและคาทอลิกมีความเห็นไม่แตกต่างกันว่า อย่างน้อยที่สุดเด็กจะต้องได้รับการศึกษาอย่างน้อย ม.ศ. 3 ขึ้นไป การที่ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 2 กลุ่มเลือกตอบว่า การศึกษาชั้น ม.ศ. 3 เป็นการศึกษาระดับที่จำเป็นแก่อนาคตของเด็กมากกว่า

ระดับอื่น สะท้อนให้เห็นถึงการมองโลกของชาวชนบทซึ่งเห็นว่าการศึกษาที่ตนมีก็คือเพียงแค
 ๗.4 เป็นส่วนใหญ่แต่ยังสามารถประกอบอาชีพเลี้ยงตัวได้ ดังนั้นจึงหวังว่าบุตรของตนมี
 การศึกษาสูงขึ้นมาเป็น ม.ศ. 3 ก็คงจะมีทางไปประกอบอาชีพอื่นมีรายได้เลี้ยงตัวเองได้
 หรืออาจจะเข้าใจว่าการเป็นข้าราชการไ้จะต้องมีความรู้อย่างต่ำ ม.ศ. 3 จึงเห็นว่า
 การศึกษาที่จำเป็นสำหรับอนาคตชั้นต่ำควรเป็น ม.ศ. 3

เมื่อพิจารณาอัตราส่วนร้อยละของผู้ที่ตอบว่าการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจำเป็นสำหรับ
 เด็กสมัยปัจจุบัน คือแม่ว่าทั้ง 2 กลุ่มจะมีผู้ตอบมีจำนวนน้อยกว่าผู้ที่ตอบว่า ม.ศ. 3 เป็น
 ระดับที่จำเป็น แต่ก็มีจำนวนน้อยกว่าเล็กน้อยเท่านั้นแสดงให้เห็นว่าทั้งกลุ่มพุทธและคาทอลิก
 ในชุมชนแห่งนี้ได้เริ่มจะตระหนักแล้วว่าการศึกษาชั้นมัธยมศึกษานั้นเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเด็ก
 ยุคปัจจุบัน ถ้าหากจะพิจารณาการศึกษาตั้งแต่ระดับ ม.ศ. 3 จนถึงชั้นมหาวิทยาลัยที่ผู้ตอบ
 เห็นว่ามีความจำเป็นสำหรับเด็กในปัจจุบัน จะเห็น ว่ากลุ่มพุทธร้อยละ 73.5 และกลุ่มคาทอล
 ลิกร้อยละ 79 มีความรู้ความเข้าใจถึงความจำเป็นของการศึกษาในระดับที่สูงกว่าภาคบังคับ
 ๗.4-๗.7 และกลุ่มคาทอลิกจะมีความเข้าใจเรื่องความจำเป็นของการศึกษาคือว่ากลุ่มพุทธ
 เล็กน้อย

ดังที่ได้เห็นแล้วทั้งกลุ่มพุทธและคาทอลิกมีความเข้าใจการศึกษาระดับสูงที่จำเป็น
 มากกว่าระดับอื่นเพื่ออนาคตของเด็กคือการศึกษาในระดับ ม.ศ. 3 ย่อมสะท้อนให้เห็นถึง
 การมองโลกของชาวชนบทโดยเปรียบเทียบกับระดับการศึกษาที่สูงใหญ่ของพวกตนมีอยู่คือ
 เพียง ๗.4 จึงเป็นที่นิยมการศึกษาระดับ ม.ศ. 3 ซึ่งสูงขึ้นมากกว่าภาคบังคับเล็กน้อย
 และปัจจุบันชาวชนบทก็เริ่มมีความคุ้นเคยกับการศึกษาระดับนี้ จากการได้ยินได้ฟังมากกว่า
 การศึกษาระดับอื่นที่สูงขึ้นไป ถ้าหากจะพิจารณาทារางที่ 8 ซึ่งแสดงถึงความเข้าใจ
 เทียบกับความจำเป็นของการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จะทำให้เข้าใจยิ่งขึ้นว่าทั้งกลุ่มพุทธ
 และคาทอลิกมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการศึกษาระดับที่จัดว่าสูงที่สุดนี้

จากตารางนี้จะเห็นได้ว่ากลุ่มพุทธส่วนใหญ่หรือประมาณครึ่งหนึ่งในกลุ่มผู้ใหญ่สัม
 ภาษณ์ทั้งหมดเห็นว่าการศึกษาถึงชั้นมหาวิทยาลัยเป็นสิ่งจำเป็น เหตุผลที่ตอบมากที่สุดเรียง
 ตามลำดับคือ เห็นว่าเป็นผลดีกับตัวเด็กเองมีความรู้ทันโลก ทำให้ก้าวหน้า อนาคตดี ได้
 ทำงานที่ดีกว่าเกษตรกรรมและหางานทำได้ง่ายและเหตุผลอื่น ๆ

ตารางที่ 7 การกระจายอัตราส่วนร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์จำแนกตามความคิดเกี่ยวกับระดับการศึกษาขั้นต่ำที่จำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มศาสนา

ระดับการศึกษาขั้นต่ำที่จำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพ	พุทธ	คาทอลิก
มหาวิทยาลัย	19.1	20.5
อาชีวศึกษา	10.3	15.0
ม.ศ.5	20.6	19.5
ม.ศ.3	23.5	24.0
ภาคบังคับ (ป.4-ป.7)	8.3	6.5
ชั้นไม่สำคัญ ความประพฤติสำคัญกว่า	3.4	1.0
ไม่ทราบวาระชั้นไหน แต่ควรเรียนให้มาก ๆ	8.8	7.0
ไม่ทราบ-ไม่ตอบ	5.9	6.5
รวม	100	100
จำนวน	204	200

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 8 การกระจายอัตราส่วนร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์จำแนกตามความถี่เกี่ยวกับความจำเป็นของการศึกษาชั้นมหาวิทยาลัยเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มพุทธกับคาทอลิก

ความเข้าใจเกี่ยวกับความจำเป็นของมหาวิทยาลัยและเหตุผล	พุทธ		คาทอลิก	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มหาวิทยาลัยมีความจำเป็นเพราะเรียนถึงขั้นนี้โดยชอบดีทุกด้าน	6	2.9	7	3.5
ทำให้งานในอนาคตดีได้ทำงานที่ดีกว่าเกษตรกรรม	18	8.2	26	13.0
ได้ทำงานดี เงินเดือนดี	4	2.0	12	6.0
มีเกียรติ เชิดชูนามวงศ์ตระกูล	2	1.0	10	5.0
ทำงานทำไถ่กาย	13	6.4	23	11.5
เป็นผลดีกับตัวเองมีความรู้ดี ทันโลก	19	9.3	19	9.5
มีประโยชน์ขอประเทศได้ช่วยเหลือครอบครัว	12	5.9	10	5.0
ไม่โทษเหตุผล	31	15.2	18	9.0
รวมผู้ที่เห็นวามมหาวิทยาลัยเป็นสิ่งจำเป็น	105	50.9	125	62.5
มหาวิทยาลัยอาจเป็นสิ่งจำเป็นหรืออาจไม่จำเป็น				
เพราะขาดเด็กหัวดีและทุนพอที่ควรให้เรียน	7	3.4	9	4.5
เพราะขาดเด็กหัวดีก็ยอมเรียนได้	16	7.8	9	4.5
เพราะถ้ามีเงินพอก็ยอมเรียนได้	11	5.4	14	7.0
รวมผู้ที่เห็นว่าอาจจำเป็นหรืออาจไม่จำเป็น	34	16.6	32	16.0
มหาวิทยาลัยไม่มีความจำเป็นเพราะเป็นการศึกษาขั้นสูงเกินกว่าที่จะไผ่ผันถึง	4	2.0	3	1.5
ถึงไม่ไผ่เรียนก็ยังหางานทำได้	4	2.0	6	3.0
จอมหาวิทยาลัยมาบางครั้งก็หางานทำลำบาก	-	-	4	2.0
ไม่เห็นไผ่ทำประโยชน์ใดเท่าไรนัก	-	-	1	0.5
ไม่โทษเหตุผล	3	1.5	3	1.5
รวมผู้ที่เห็นวามมหาวิทยาลัยไม่จำเป็น	11	5.4	17	8.5
ไม่เคยคิดจะส่ง เพราะไม่มีทุน	11	5.4	6	3.0
ไม่ทราบ-ไม่ตอบ	43	21.1	20	10.0
จำนวนรวม	204	100	200	100

กลุ่มคาทอลิกส่วนใหญ่และมีอัตราส่วนรอยสูงกวากลุ่มพุทธอยู่ประมาณร้อยละ 11.6 อาจพูดได้ว่ากลุ่มคาทอลิกมองเห็นความจำเป็นของการศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยมากกว่ากลุ่มพุทธ เหตุผลที่ผู้ตอบมากที่สุดเกี่ยวกับความจำเป็นของการศึกษาคือว่ากลุ่มพุทธ เหตุผลที่ผู้ตอบมากที่สุดเกี่ยวกับความจำเป็นของมหาวิทยาลัยคือ ทำให้ก้าวหน้า อนาคตดี ได้ทำงานที่ดีกว่าทำเกษตรกรรม หางานทำได้ง่าย เป็นผลดีกับตัวเอง มีความรู้ทันโลก และอื่น ๆ

จะเห็นได้ว่าผู้ที่มีมองเห็นความสำคัญของการศึกษาชั้นมหาวิทยาลัยจะมองเห็นถึงอนาคตของผู้ได้รับการศึกษาในระดับนี้ว่าจะต้องดีกว่าพวกตนซึ่งมีอาชีพเกษตรกรรมแน และเห็นว่าการศึกษาในระดับนี้เป็นผลดีแก่การพัฒนาตนเองอันจะเห็นได้จากคำตอบที่ว่า ก้าวหน้า อนาคตดี ทำงานดี มีผลดีกับตัวเอง ทันโลก สรุปได้ว่าผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มนี้เชื่อว่ามาการศึกษาสูงถึงขั้นนี้จะทำให้มีการ เขยิบฐานะทางสังคมได้ เป็นที่น่าสังเกตว่ากลุ่มคาทอลิกมีความกระตือรือร้นเรื่องการเปลี่ยนอาชีพใหม่ การมีงานทำที่ดีกว่าเดิม รายได้ และเกียรติมากกว่ากลุ่มพุทธ ดังจะเห็นได้จากคำตอบต่อไปซึ่งมีอัตราส่วนรอยสูงกวากลุ่มพุทธเล็กน้อย คือการศึกษาระดับมหาวิทยาลัย ทำให้ก้าวหน้า อนาคตดี ได้งานที่ดีกว่าทำเกษตรกรรม ทำงานดี เงินเดือนดี หางานทำได้ง่าย มีเกียรติ เชิดหน้าชูตาวงศ์ตระกูล การที่กลุ่มคาทอลิกถือว่าเรื่องรายได้เป็นสิ่งจำเป็นและสะท้อนออกมาในรูปของความเห็นดังกล่าว อาจเป็นเพราะกลุ่มคาทอลิกนั้นประกอบอาชีพซึ่งต้องลงทุนสูง จึงเคยชินกับชีวิตที่ต้องใช้จ่ายมาก จึงเห็นวงเรื่องรายได้เป็นปัจจัยสำคัญที่ต้องพิจารณาในกลุ่มของเขา

ผู้ที่ไม่แน่ใจว่าการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยจะจำเป็นหรือไม่ทั้งกลุ่มพุทธและกลุ่มคาทอลิกมีอัตราส่วนรอยอยู่ในใกล้เคียงกันมาก และอัตราส่วนรอยของกลุ่มนี้มีอยู่ค่อนข้างต่ำ เหตุผลโดยทั่วไปที่ทำให้ไม่แน่ใจก็คือปัญหาเกี่ยวกับสติปัญญาของเด็ก ปัญหาเกี่ยวกับทุนหรือทั้งสองอย่าง ส่วนผู้ที่เห็นว่าการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยไม่มีความจำเป็นนั้นเมื่ออยู่น้อยมาก เหตุผลที่กลุ่มพุทธใหม่ 2 ประการคือ เห็นว่าเป็นการศึกษาชั้นสูงเกินไป ไม่สามารถไฝฝืนถึง และเห็นว่าถึงแม้ไม่ได้เรียนก็ยังหางานทำได้ ซึ่งเหตุผลข้อหลังนี้ก็เหตุผลที่กลุ่มคาทอลิกมีผู้ตอบมากกว่าเหตุผลอื่น นอกจากนี้ กลุ่มคาทอลิกยังมีเหตุผลอื่น ๆ นอกจากจากเหตุผล 2 ข้อแรกได้แก่ บางครั้งจบออกมาทำงานทำยาก และไม่ได้ประโยชน์มากนัก อย่างไรก็ตามผู้ที่ให้เหตุผลดังกล่าวมีน้อยมาก

สรุปได้ว่าประมาณครึ่งหนึ่งของกลุ่มพุทธและกึ่งหนึ่งของกลุ่มคาทอลิกเห็นว่าการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยเป็นสิ่งจำเป็น โดยเห็นว่าจะเป็นผลดีกับตัวเอง มีความรู้ดีทันโลก ทำให้ก้าวหน้า อนาคตดี ใ้ทำงานที่ดีกว่าเกษตรกรรม กล่าวโดยสรุปได้ว่า ทั้ง 2 กลุ่มเห็นว่าการศึกษาระดับนี้เป็นช่องทางให้เกิดการเชยิบฐานะทางสังคม ส่วนผู้ที่ยังไม่แน่ใจว่าจะจำเป็นหรือไม่มีอยู่เท่ากันทั้ง 2 กลุ่ม เพราะไม่แน่ใจในสถิติปัญหาและอาจมีปัญหาทางด้านการเงิน ส่วนที่ไม่เห็นความสำคัญของการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยมีอยู่น้อยที่สุด

ทั้งนี้กล่าวแล้วว่าทั้งกลุ่มพุทธและคาทอลิกมีความรู้ความเข้าใจไม่แตกต่างกันในเรื่องของระดับการศึกษาที่จำเป็นสำหรับอนาคต คือทั้ง 2 กลุ่มเห็นว่อย่างต่ำควรเป็นระดับ ม.ศ. 3 ขึ้นไป และความเข้าใจเกี่ยวกับความจำเป็นของการศึกษาถึงชั้นมหาวิทยาลัยก็มีอยู่ประมาณครึ่งหนึ่งในกลุ่มพุทธและกึ่งหนึ่งในกลุ่มคาทอลิก และทั้ง 2 กลุ่มก็เห็นว่าการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยจะช่วยให้มีการเชยิบฐานะทางสังคมได้ทั้งนี้โดยตีความจากเหตุผลที่ทั้ง 2 กลุ่มให้ และจะเป็นที่น่าสนใจที่จะพิจารณาว่าแต่ละกลุ่มมีความรู้ความเข้าใจอย่างไรเกี่ยวกับคุณประโยชน์ของการเป็นคนมีการศึกษา จากตารางที่ 9 จะเห็นว่ากลุ่มพุทธเห็นว่าการศึกษจะช่วยให้คนเป็นคนมีความรู้ หางานทำได้ เลี้ยงตัวรอด เป็นเหตุผลที่ผู้ตอบมากที่สุด เหตุผลอื่น ๆ ที่ผู้ตอบมีจำนวนรองลงมาได้แก่ ทำให้เป็นคนฉลาด มีไหวพริบ ทันคน ทำให้เป็นคนก้าวหน้า อนาคตรุ่งเรือง ใ้ทำงานดี งานสบายกว่าคนความรู้น้อย

สำหรับกลุ่มคาทอลิกมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประโยชน์ของการศึกษาไม่แตกต่างออกไปจากกลุ่มพุทธ คือเห็นว่าประโยชน์อันดับแรกสุดคือจะช่วยให้คนเป็นคนที่งานทำและเลี้ยงตัวรอด เป็นที่น่าสังเกตว่าทั้งกลุ่มพุทธและคาทอลิกถือว่าการศึกษทำให้คนเป็นคนฉลาด มีไหวพริบ ทันคน เป็นคุณประโยชน์สำคัญในอันดับค่อนข้างสูง ทั้งนี้เนื่องจากทั้ง 2 กลุ่มเป็นชาวชนบท ส่วนใหญ่มีการศึกษาน้อยและเป็นที่รู้กันอยู่ทั่วไปว่าชาวชนบทมักไม่รู้เท่าทันคนในเมืองหรือคนที่ได้รับการศึกษาสูงกว่าจึงปรากฏอยู่เสมอว่าชาวชนบทมักจะถูกหลอกลวง ถูกเอารัดเอาเปรียบ หรือขมขุกด้วยวิธีการต่าง ๆ จากผู้อำนาจ หรือเจาหนาที่ซึ่งมีความรู้มากกว่า จากการเป็นคนที่ยังไม่รู้โดยเฉพะอย่างยิ่งการอ่านการเขียน จึงเชื่อว่านอกจากการศึกษาจะช่วยให้ม้งานทำแล้ว ยังช่วยให้คนเป็นคน

ตารางที่ 9 การกระจายอัตราส่วนร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์จำแนกตามความคิด ความเข้าใจ
เกี่ยวกับประโยชน์ของการศึกษา เปรียบเทียบระหว่างกลุ่มพุทธกับคาทอลิก 68

ความเข้าใจประโยชน์ของการศึกษา	พุทธ	คาทอลิก
ทำให้มีความรู้ทางานทำได้เลี้ยงตัวรอด	47.1	38.5
ทำให้เป็นคนฉลาด มีไหวพริบทันคน	17.2	16.5
ให้เป็นคนก้าวหน้า อนาคตรุ่งเรือง	13.2	6.5
ทำให้ใ้ทำงานดีงานสบายกว่าคนมีความรู้น้อย	6.4	6.0
ทำให้รู้จักกิจกรรมารยาทในการเข้าสังคม	3.4	17.0
ช่วยเหลือครอบครัว ชาคี ศาสนาและอื่นๆ	2.0	1.5
ทำให้มีเกียรติเต็มหน้าผู้อื่น	0.5	0.5
ไม่ทำอะไรนัก แคว่อ่านออกเขียนได้	1.5	2.5
ไม่ทราบ ไม่ตอบ	8.8	11.0
รวม	100	100
จำนวน	204	200

ศูนย์วิทยพัทธยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ฉลาด มีไหวพริบ และทันคน

ลักษณะของความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างเด่นชัดระหว่างกลุ่มพุทธและคาทอลิก คือความเห็นที่ว่าการศึกษาทำให้รู้จักกิจกรรมารยาทในการเข้าสังคมกลุ่มคาทอลิกที่มีความเห็นด้วยกับเหตุผล ขณะนี้อยู่เป็นอัตราส่วนรอยที่สูงกว่ากลุ่มพุทธเป็นอย่างมาก แสดงให้เห็นว่า นอกจากการศึกษาจะช่วยให้งานทำเลียงตัวรอดแล้วกลุ่มคาทอลิกเห็นว่า การขัดเกลากริยามารยาท คำพูดเป็นสิ่งสำคัญพอ ๆ กับช่วยให้เป็นคนฉลาดทันคน การที่กลุ่มคาทอลิกมีความตื่นตัวมากกว่ากลุ่มพุทธในอันที่จะใช้การศึกษาเป็นบันไดในการเหยียบฐานะทางสังคม และเชื่อกันว่าการมีกริยามารยาทดี นอกเหนือไปจากการมีความรู้ดีแล้ว จะทำให้มีโอกาสพบปะกับคนที่มีสถานะภาพสูงกว่าและได้เรียนรู้แบบอย่างการดำเนินชีวิตของคนเหล่านั้น ซึ่งความคิดเห็นของกลุ่มคาทอลิกดังกล่าวนี้สอดคล้องกับการวิจัยของ Anderson¹ ที่พบว่าวิธีการหลักที่จะทำให้เกิดการเลื่อนชั้นทางสังคมได้คือการไต่รับการศึกษาที่ดี นอกจากนั้นยังนำไปสู่การมีรายได้ดี ไต่ทำงานที่มีสถานะภาพสูงกวางานของพ่อแม่และมีความโน้มเอียงที่จะได้สังสรรค์กับบุคคลที่มีสถานะภาพสูง

อายุของผู้ให้สัมภาษณ์กับความมุ่งหวังในค่านการศึกษา

คงได้เห็นแล้วตามตารางที่ 4 ว่าผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งกลุ่มพุทธและกลุ่มคาทอลิก มีความมุ่งหวังที่จะให้บุตรชายได้รับการศึกษาถึงชั้นมหาวิทยาลัยมากกว่าระดับอื่น สำหรับบุตรหญิงทั้ง 2 กลุ่มนิยมที่จะให้การศึกษาเพียงแค่อายุบังคับ ๗-๑๔ มากกว่าระดับอื่น นี่เป็นความมุ่งหวังของผู้ให้สัมภาษณ์ของกลุ่มพุทธและคาทอลิกทั้งกลุ่ม จากตารางที่ 10 จะได้แสดงให้เห็นว่าผู้ให้สัมภาษณ์ในกลุ่มอายุต่าง ๆ มีความมุ่งหวังในค่านการศึกษาสำหรับบุตรชายแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร ในกลุ่มศาสนาเดียวกันและต่างกลุ่มศาสนา จะพิจารณาเฉพาะกลุ่มที่ระดับการศึกษาไว้ชัดเจนแล้วเท่านั้น

ในกลุ่มพุทธพบว่าในกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ที่มีอายุตั้งแต่ 44 ปีลงมาและ 45 ปีขึ้นไปมีความมุ่งหวังในค่านการศึกษาสำหรับบุตรชายคล้ายกัน คือทั้งสองกลุ่มนิยมที่จะให้บุตรชายศึกษาถึงชั้นมหาวิทยาลัยมากกว่าการศึกษาระดับอื่น ผู้ให้สัมภาษณ์ที่มีอายุตั้งแต่ 45 ปี

¹ Havighurst and Heugarten, Society and Education. (Boston: Allyn and Bacon, Inc. 3rd Edition. 1967) p. 70

ตารางที่ 10 การกระจายอัตราส่วนร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์จำแนกตามกลุ่มอายุและความมุ่งหวังในด้านการศึกษา สำหรับบุตรีชาย เปรียบเทียบระหว่างกลุ่มพุทธและคาทอลิก

อายุ	ศาสนา	ความมุ่งหวังในด้านการศึกษา											
		มหาวิท- ยาลัย	อาชีว- ศึกษา	ฝึกหัด ครู	มศ.5	มศ.3	เรียนสูง แล้วแต่ ขึ้นไป เรื่อยๆ	เด็ก/ ทุน	ป4.- ป7.	นักบวช	ไม่ทราบ รวม ไม่ตอบ	จำนวน	
44ปีลงมา	พุทธ	16.5	7.7	5.5	6.6	7.7	28.6	12.1	8.8	-	6.6	100	91
	คาทอลิก	16.5	3.7	1.8	2.8	6.4	39.4	19.3	7.3	-	2.8	100	109
45ขึ้นไป	พุทธ	17.2	6.9	5.7	9.2	9.2	26.4	6.9	14.9	-	3.4	100	87
	คาทอลิก	15.6	9.4	1.6	-	4.7	32.8	17.2	6.3	6.3	6.3	100	64

ขึ้นไปมีแนวโน้มที่นิยมการศึกษาภาคบังคับ ปี.4-ป.7 สูงกว่าผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มอายุน้อย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่ม รุ่งอายุมีความเข้าใจเกี่ยวกับความจำเป็นของการศึกษา ขั้นสูงน้อยกว่าผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มอายุน้อยกว่า อย่างไรก็ตามการที่การศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย มีผู้ตอบมากกว่าระดับอื่นแสดงให้เห็นว่าทั้งสองกลุ่มอายุของผู้ให้สัมภาษณ์ตระหนักถึงความจำเป็นที่บุตรชายต้องได้รับการศึกษาสูงสุด

ในกลุ่มคาทอลิกปรากฏว่าผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งสองกลุ่มอายุต้องการที่จะให้บุตรชายได้ กับการศึกษาถึงขั้นมหาวิทยาลัยมากกว่าการศึกษาระดับอื่นทั้งหมด นอกจากนี้อัตราส่วนร้อยละ ของทั้งสองกลุ่มอายุที่นิยมการศึกษาระดับตั้งกลางก็มีอยู่ใกล้เคียงกัน และเมื่อเปรียบเทียบกับอัตราส่วนร้อยละของผู้ที่นิยมการศึกษาระดับนี้กับกลุ่มพุทธก็ปรากฏว่าใกล้เคียงกันมาก จึง อาจสรุปได้ว่าผู้ให้สัมภาษณ์อยู่ในกลุ่มอายุต่างกัน มีความมุ่งหวังในด้านการศึกษาสำหรับบุตร ชายไม่แตกต่างกันเลย

เมื่อพิจารณาทางคามบุตรหญิงบาง จากตารางที่ 11 ในกลุ่มพุทธเมื่อพิจารณา ตามระดับความมุ่งหวังทางการศึกษาจะเห็นได้ว่าการศึกษาเพียงแคภาคบังคับ ปี.4-ป.7 เป็นระดับที่มีผู้เลือกช้มากกว่าระดับการศึกษาอื่นในทั้งสองกลุ่มอายุ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์อายุตั้งแต่ 44 ปีลงมา นิยมการศึกษาระดับนี้สำหรับบุตรหญิงมากกว่า กลุ่มที่มีอายุ 45 ปีขึ้นไป ในทางตรงกันข้ามผู้ให้สัมภาษณ์ที่มีอายุตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไปกลับมี ผู้ที่นิยมให้บุตรหญิง เรียนถึงขั้นมหาวิทยาลัยและฝึกหัดครูอยู่เป็นจำนวนมาก เกือบเท่าผู้ที่นิยม ให้เรียน เพียงแคภาคบังคับ ซึ่งแสดงว่าผู้ให้สัมภาษณ์ที่มีอายุตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไปนิยมการ ศึกษาขั้นมหาวิทยาลัยสำหรับบุตรหญิงมากกว่าผู้ให้สัมภาษณ์อายุน้อยกว่า ทั้งนี้ อาจเป็น เพราะปัจจัยอื่นเช่นผู้ให้สัมภาษณ์ในกลุ่มอายุดังกล่าวอาจมีการศึกษาสูงกว่าหรือระดับรายได้ มากกว่าก็ได้

สำหรับบุตรหญิงกลุ่มคาทอลิกปรากฏว่ามีความแตกต่างกันชัดเจนในด้านความมุ่ง หวังในด้านการศึกษาสำหรับบุตรหญิง กล่าวคือผู้ให้สัมภาษณ์ที่มีอายุตั้งแต่ 44 ปีลงมานิยมให้ บุตรหญิงเรียนแคภาคบังคับ ปี.4-ป.7 มากที่สุด แต่ผู้ให้สัมภาษณ์ที่มีอายุ 45 ปีขึ้นไปต้องการ ให้บุตรหญิงเรียนถึงขั้นมหาวิทยาลัยมากกว่าการศึกษาระดับอื่น ซึ่งลักษณะดังกล่าวก็ คล้ายคลึงกับกลุ่มพุทธที่กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์สูงอายุนิยมการศึกษาขั้นมหาวิทยาลัยสำหรับบุตรหญิง

ตารางที่ 11 การกระจายอัตราส่วนร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์จำแนกตามกลุ่มอายุและความมุ่งมั่นในด้านการศึกษสำหรับบุตรหญิงเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มพุทธและคาทอลิก

อายุ	ศาสนา	ความมุ่งมั่นในด้านการศึกษา											จำนวน	
		มหาวิ- ทยาลัย	อาชีว- ศึกษา	ฝึกหัด ครู	พยา- บาล	มศ.5	ม.ศ.3	เรียนสูง ขึ้นไป เรื่อยๆ	แล้วแต่ เด็ก/ ทุน	ป.4- ป.7	นักบวช	ไม่ทราบ ไม่ตอบ		รวม
44ปีลงมา	พุทธ	9.1	3.9	14.3	2.6	5.2	6.5	24.7	6.5	24.7	-	2.6	100	77
	คาทอลิก	6.1	1.8	8.8	0.9	0.9	11.4	25.4	23.7	16.7	-	4.4	100	114
45ปีขึ้นไป	พุทธ	15.2	2.5	15.2	2.5	1.3	3.8	21.5	12.7	16.5	-	8.9	100	79
	คาทอลิก	20.0	-	11.7	-	3.3	10.0	18.3	18.3	15.0	1.7	1.7	100	60

มากกว่าผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มอายุน้อยกว่า ทั้งนี้อาจจะเนื่องจากผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มสูงอายุอาจมีการศึกษาคึกว่าหรือรายได้ดีกว่าจึงทำให้มีความมุ่งหวังทางการศึกษาในระดับสูงกว่า

การศึกษาของผู้ให้สัมภาษณ์กับความมุ่งหวังในทางการศึกษา

ต่อไปนี้จะพิจารณาว่า ระดับการศึกษาของผู้ให้สัมภาษณ์จะมีผลต่อความมุ่งหวังในทางการศึกษาสำหรับบุตรชายและหญิงอย่างไรและแตกต่างกันหรือไม่ในระหว่างกลุ่มเพศกับคาทอลิก ตามผลการวิจัยในตารางที่ 12 แสดงให้เห็นถึงความมุ่งหวังทางการศึกษาสำหรับบุตรชายสำหรับผู้ให้สัมภาษณ์ที่ระดับการศึกษาต่างกันพบว่า ในกลุ่มพุทธการที่ผู้ให้สัมภาษณ์ระดับการศึกษาแตกต่างกันนั้นแทบจะไม่มีผลต่อความมุ่งหวังทางการศึกษาแต่อย่างไรเลย เพราะทุกกลุ่มการศึกษาของผู้ให้สัมภาษณ์นิยมที่จะให้บุตรชายเรียนถึงชั้นมหาวิทยาลัยมากกว่าระดับอื่น แมกระทั่งผู้ที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ไคและผู้ที่มีการศึกษาเพียงแค ป.4 สำหรับผู้ที่มีการศึกษาเพียงแค ป.4 นั้น แมว่าจะนิยมให้บุตรชายเรียนถึงมหาวิทยาลัยมากที่สุด แต่ก็ยังมีผู้ที่ต้องการให้บุตรชายเรียนเพียงแคภาคบังคับ ป.4-ป.7 อยู่ มีจำนวนน้อยกว่าผู้นิยมการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยอยู่เพียงเล็กน้อย แต่อัตราส่วนร้อยละของผู้ที่นิยมที่จะให้บุตรชายเรียนถึงชั้นมหาวิทยาลัยก็มีเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ในกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ที่มีการศึกษาสูงขึ้นโดยเฉพาะในกลุ่มที่มีการศึกษาสูงกว่า ป.4 ขึ้นมา

สำหรับในกลุ่มคาทอลิกก็เช่นกันกับกลุ่มพุทธ การศึกษาถึงชั้นมหาวิทยาลัยสำหรับบุตรชายเป็นที่นิยมมากกว่าระดับอื่น ๆ ในทุกกลุ่มการศึกษาของผู้ให้สัมภาษณ์ ยกเว้นในกลุ่มที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ไคที่นิยมจะให้บุตรชายเรียนวิชาศาสนาทุกเท่า ๆ กับกลุ่มที่อยากให้เรียนมหาวิทยาลัย กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ที่ต้องการให้บุตรชายเรียนหนังสือเพียงแคภาคบังคับ ป.4-ป.7 เรียน ม.ศ. 3 และเรียนถึงชั้นฝึกหัดครูคือกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ที่มีการศึกษาเพียงแค ป.4 กลุ่มเดียวเท่านั้น กล่าวคืออีกแง่หนึ่งว่ากลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ไคและกลุ่มที่มีการศึกษาสูงกว่า ป.4 ขึ้นมาไม่นิยมที่จะให้บุตรเรียนเพียงแคภาคบังคับ ป.4-ป.7 เท่านั้น

สรุปได้ว่าการศึกษาของผู้ให้สัมภาษณ์ระดับการศึกษาแตกต่างกันทั้งในกลุ่มพุทธและคาทอลิกนั้น ไม่ไคทำให้ระดับการศึกษาที่เป็นที่นิยมมากที่สุดในแต่ละระดับการศึกษาของผู้

ตารางที่ 12 การกระจายอัตราส่วนร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์จำแนกตามระดับการศึกษาและความมุ่งหวังในด้านการศึกษา สำหรับบุรุษชายเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มพุทธกับคาทอลิก

ระดับการศึกษาของผู้ให้สัมภาษณ์	ศาสนา	ความมุ่งหวังในด้านการศึกษา											จำนวน
		มหาวิ- ทยาลัย	อาชีว- ศึกษา	ฝึกหัด ครู	ม.ศ.5	ม.ศ.3	ไม่เรียน สูงขึ้น เรื่อยๆ	แล้วแต่ เด็ก / ทุน	ป.4- ป.7	นักบวช	ไม่ทราบ ไม่ตอบ	รวม	
อ่านไม่ออก	พุทธ	22.2	11.1	11.1	11.1	-	11.1	11.1	11.1	-	11.1	100	9*
เขียนไม่ได้	คาทอลิก	14.3	-	-	-	-	-	42.9	-	14.3	28.6	100	7*
จบ ป.4	พุทธ	15.1	5.8	5.8	7.9	9.4	28.8	9.4	12.9	-	5.0	100	139
	คาทอลิก	12.8	6.1	2.7	2.0	6.8	38.5	18.2	8.1	2.0	3.4	100	148
สูงกว่าป.4 ไม่เกินม.6.	พุทธ	25.9	14.8	3.7	3.7	7.4	25.9	7.4	7.4	-	3.7	100	27
	คาทอลิก	33.3	-	-	-	-	50.0	16.7	-	-	-	100	12
สูงกว่าม.ศ.3 รวมทั้งครู อาชีวศึกษา	พุทธ	33.3	-	-	-	-	33.3	33.3	-	-	-	100	3*
	คาทอลิก	50.0	16.7	-	16.7	-	16.7	-	-	-	-	100	6*
รวมทุกกลุ่ม การศึกษา	พุทธ	17.4	7.3	5.6	7.3	8.4	27.5	9.6	11.8	-	5.1	100	178
	คาทอลิก	16.2	5.8	1.7	1.7	5.8	37.0	18.5	6.9	2.3	4.1	100	173

* จำนวนไม่ถึง 10 ราย

ให้สัมภาษณ์แตกต่างกันเลย กล่าวได้ว่าไม่ว่าผู้ให้สัมภาษณ์จะมีระดับการศึกษาชั้นใด จะ
 นิยมที่จะให้บุตรชายเรียนถึงชั้นมหาวิทยาลัยมากกว่าระดับอื่น ยกเว้นตัวอัคราส่วนรอย
 ของผู้ที่นิยมการศึกษาระดับนี้จะมีอยู่ไม่คอบสูงนักในกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ที่มีการศึกษาชั้น ป. 4
 และต่ำกว่า

เมื่อพิจารณาทางด้านบุตรหญิงบ้างตามตารางที่ 13 พบว่าในกลุ่มพุทธมีความ
 มุ่งหวังทางการศึกษาสำหรับบุตรหญิงแตกต่างกันไปตามระดับการศึกษาของผู้ให้สัมภาษณ์
 ผู้ให้สัมภาษณ์ที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ไคต้องการที่จะให้บุตรหญิงเรียนครู มากกว่าอย่างอื่น
 ผู้ให้สัมภาษณ์ที่จบแค่ ป.4 ต้องการให้บุตรหญิงเรียนแค่ภาคบังคับ ป.4-ป.7 มากกว่า
 ระดับอื่น แต่ในกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ที่มีการศึกษาสูงกว่า ป.4 แต่ไม่เกิน ม.ศ. 3 ต้อง
 การที่จะให้บุตรหญิงเรียนถึงชั้นมหาวิทยาลัยมากที่สุดและไม่นิยมที่จะให้บุตรหญิงเรียนเพียง
 แค่ภาคบังคับเลย ผู้ให้สัมภาษณ์ที่มีการศึกษาสูงกว่า ม.ศ. 3 มีจำนวนน้อยกว่า 10 ราย
 จึงไม่ได้นำมาพิจารณา

สำหรับบุตรหญิงกลุ่มคาทอลิก ปรากฏว่าผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งที่มีการศึกษา ป.4
 และสูงกว่า ป.4 แต่ไม่เกิน ม.ศ. 3 ต่างมีความต้องการไม่แตกต่างกันคือ ต้องการที่
 จะให้บุตรหญิงเรียนเพียงแค่ภาคบังคับ ป.4-ป.7 มากกว่าระดับอื่นทั้งหมด สำหรับการ
 ศึกษาถึงชั้นมหาวิทยาลัยไม่มีผู้นิยมเลยในกลุ่มที่มีการศึกษาสูงกว่า ป.4 แต่ไม่เกิน ม.ศ.3
 ส่วนกลุ่มที่จบ ป.4 มีผู้นิยมรองลงมาจากกลุ่มที่นิยมให้บุตรหญิงเรียนเพียงแค่ภาคบังคับ
 สำหรับการศึกษานักบวชนั้น ได้รับความนิมน้อยที่สุด ผู้ที่ต้องการให้บุตรหญิงเรียนทาง
 คำนี้นั้นเป็นผู้ที่มีการศึกษาประถม 4 สำหรับคำตอบของกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ที่มีการศึกษาใน
 กลุ่มอ่านไม่ออกเขียนไม่ไค และกลุ่มที่สูงกว่าม.ศ. 3 นั้น มีผู้ตอบไม่ถึง 10 ราย จึง
 ไม่มีความหมาย

สรุปได้ว่าในกลุ่มพุทธและคาทอลิกที่มีการศึกษาเพียงแค่ป.4 มีความต้องการที่
 จะให้บุตรหญิงเรียนเพียงแค่ภาคบังคับ ป.4-ป.7 มากกว่าการศึกษาระดับอื่น สำหรับการ
 ศึกษาชั้นมหาวิทยาลัย กลุ่มคาทอลิกมีผู้นิยมมากกว่ากลุ่มพุทธ แต่การศึกษาชั้นฝึกหัดครูนั้น
 กลุ่มพุทธมีผู้นิยมมากกว่ากลุ่มคาทอลิก สำหรับในกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ที่มีระดับการศึกษาสูง
 ชั้นมากคือ สูงกว่าป.4-ป.7 แต่ไม่เกิน ม.ศ. 3 กลุ่มพุทธนิยมให้บุตรหญิงเรียนถึงชั้น

ตารางที่ 13 การกระจายอัตราส่วนร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์จำแนกตามระดับการศึกษาและความมุ่งหวังทางการศึกษา
สำหรับบุตรหญิงเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มพุทธกับคาทอลิก

ระดับการศึกษาของผู้ให้สัมภาษณ์	ศาสนา	ความมุ่งหวังทางการศึกษา												
		มหาวิทยาลัย	อาชีวศึกษา	ฝึกหัดครู	พยาบาล	มศ.5	มศ.3	ให้เรียนแล้วแต่ไปเรื่อย	ป.4-ป.7	นักบวชชี	ไม่ทราบ	รวม	จำนวน	
อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้	พุทธ	7.7	-	30.8	-	-	7.7	15.4	7.7	15.4	-	15.4	100	13
	คาทอลิก	-	-	16.7	-	-	-	16.7	50.0	16.7	-	-	100	6*
จบ ป.4	พุทธ	8.7	3.5	12.2	0.9	4.3	5.2	24.3	9.6	26.1	-	5.2	100	115
	คาทอลิก	10.5	1.3	9.9	0.7	1.3	11.8	21.7	21.7	16.4	0.7	3.9	100	152
สูงกว่าป.4. ไม่เกินม.6.	พุทธ	26.1	4.3	17.4	13.0	-	4.3	21.7	8.7	-	-	4.3	100	23
	คาทอลิก	-	-	10.0	-	10.0	10.0	30.0	20.0	20.0	-	-	100	10
สูงกว่ามศ.3. รวมทั้งครู, อาชีวศึกษา	พุทธ	40.0	-	20.0	-	-	-	20.0	20.0	-	-	-	100	5*
	คาทอลิก	50.0	-	-	-	-	-	50.0	-	-	-	-	100	6*
รวมทุกกลุ่มการศึกษา	พุทธ	12.2	3.2	14.7	2.6	3.2	5.1	23.1	9.6	20.5	-	5.7	100	156
	คาทอลิก	10.9	1.1	9.8	0.6	1.7	10.9	23.0	21.8	16.1	0.6	3.5	100	174

* จำนวนไม่ถึง 10 ราย

มหาวิทยาลัยมากที่สุดและไม่นิยมการศึกษาชั้น ป.4-ป.7 เลย ซึ่งตรงกันข้ามกับกลุ่ม
คาทอลิกที่ยังต้องการที่จะให้บุตรหญิงเรียนเพียงแคภาคบังคับเท่านั้น

คงได้เห็นแล้วจากข้อมูล ตารางที่ 10 และ 12 ที่แสดงให้เห็นว่ากลุ่มพุทธทุก
กลุ่มอายุ นิยมที่จะให้บุตรชายเรียนถึงชั้นมหาวิทยาลัยและไม่คำนึงถึงว่าผู้ให้สัมภาษณ์จะ
เรียนเพียงชั้น ป.4 หรือสูงกว่า ป.4 ก็นิยมที่จะให้บุตรชายเรียนถึงชั้นมหาวิทยาลัย
มากกว่าระดับอื่น ๆ ทั้งหมด สำหรับในกลุ่มคาทอลิก ผู้ให้สัมภาษณ์ตั้งแต่อายุ 59 ปี
ลงมานิยมที่จะให้บุตรชายศึกษาถึงชั้นมหาวิทยาลัยมากที่สุด แต่กลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป
ต้องการให้เรียนอาชีวศึกษามากที่สุดและไม่ว่าผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มคาทอลิกจะมีการศึกษาใน
ระดับใด ต่างต้องการที่จะให้บุตรชายได้เรียนถึงชั้นมหาวิทยาลัยมากที่สุด จะเห็นได้
ว่าทั้งในกลุ่มพุทธความแตกต่างในระดับอายุของผู้ให้สัมภาษณ์ และระดับการศึกษา แผล
จะไม่มีผลต่อความมุ่งหวังทางการศึกษาเลย ต่อกันไปจะได้พิจารณาว่า ผู้ให้สัม-
ภาษณ์ที่มีรายได้ในระดับต่าง ๆ กันจะมีอันค้ำความมุ่งหวังในด้านการเลือกอาชีพที่แตก
ต่างกันหรือไม่

ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ให้สัมภาษณ์กับความมุ่งหวังในด้านการศึกษา

จากตารางที่ 14 ในกลุ่มพุทธที่มีรายได้ตั้งแต่ 10000 บาทต่อปีลงมา ต้อง
การให้บุตรชายเรียนเพียงชั้น ป.4-ป.7 มากที่สุด สำหรับในกลุ่มที่มีรายได้สูงขึ้นมาคือ
ตั้งแต่ 10001 บาทต่อปีขึ้นไปจะนิยมให้บุตรชายเรียนสูงถึงชั้นมหาวิทยาลัยมากกว่าระดับ
อื่นทั้งหมด ถึงแม้ว่าในกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ที่มีรายได้น้อยคือ ตั้งแต่ 10000 บาทต่อปีลง
มาจะต้องการให้บุตรชายเรียนเพียงแคภาคบังคับ ป.4-ป.7 มากกว่าระดับอื่น แต่การ
ศึกษาชั้นมหาวิทยาลัยก็ได้รับความนิยมนองลงมา และได้รับความนิยมมากกว่าการศึกษา
อันค้ำอื่น ๆ เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ตามกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ที่มีรายได้สูงขึ้นเรื่อย ๆ จึงอาจ
กล่าวได้ว่ารายได้ของผู้ให้สัมภาษณ์เป็นปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้กลุ่มพุทธสนับสนุนให้บุตรได้
เรียนสูงขึ้นจนกระทั่งถึงระดับมหาวิทยาลัย คงจะเห็นได้ว่าอัตราส่วนร้อยละของผู้ให้
บุตรชายเรียนถึงชั้นมหาวิทยาลัยมีสูงมากในกลุ่มที่มีรายได้ตั้งแต่ 50001 บาทต่อปีขึ้นไป

ตารางที่ 14 การกระจายอัตราส่วนร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์จำแนกตามระดับรายได้ในรอบปีและความมุ่งหวังด้านการศึกษา สำหรับบุตรชายเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มพุทธกับคาทอลิก

รายได้ใน รอบ 1 ปี	ศาสนา	ความมุ่งหวังในด้านการศึกษา											
		มหาวิ- ทยาลัย	อาชีว ศึกษา	ฝึกหัด ครู	มศ.5	มศ.3	ให้เรียน สูงขึ้นไป เรื่อยๆ	แล้วแต่ เด็ก/ ทุน	ป.4- ป.7	มัธยม	ไม่ทราบ ไม่ตอบ	รวม	จำนวน
10000บาท ลงมา	พุทธ	11.3	8.1	11.3	8.1	12.9	16.1	8.1	16.1	-	8.1	100	62
	คาทอลิก	11.5	7.7	3.8	-	7.7	26.9	26.9	11.5	3.8	-	100	26
10001- 30000	พุทธ	18.5	3.7	2.5	6.2	7.4	35.8	11.1	9.9	-	4.9	100	81
	คาทอลิก	1.8	3.6	3.6	3.6	7.1	39.3	19.6	10.7	1.8	8.9	100	56
30001- 50000	พุทธ	25.0	6.3	6.3	12.5	-	37.5	6.3	6.3	-	-	100	16
	คาทอลิก	13.6	-	-	-	4.5	59.1	13.6	-	4.5	4.5	100	22
50001 บาทขึ้นไป	พุทธ	26.5	21.2	-	5.3	5.3	21.2	10.5	10.5	-	-	100	19
	คาทอลิก	30.2	8.7	-	1.4	4.3	31.6	15.8	4.3	1.4	1.4	100	69
รวมทุกกลุ่ม รายได้	พุทธ	17.4	7.3	5.6	7.3	8.4	27.5	9.6	11.8	-	5.1	100	178
	คาทอลิก	16.2	5.8	1.7	1.7	5.8	37.0	18.5	6.9	2.3	4.1	100	173

สำหรับกลุ่มค่าหอพักปรากฏว่าในกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ที่มีกลุ่มอายุต่างกันแทบจะมีความมุ่งหวังทางด้านการศึกษาสำหรับบุตรชายไม่แตกต่างกันเลย กล่าวคือในทุกกลุ่มอายุจะนิยมการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยมากที่สุด สำหรับในด้านการศึกษาของผู้ให้สัมภาษณ์ที่แตกต่างกันคือทั้งกลุ่มที่มีการศึกษาเพียงแค่ ป.4 และสูงกว่า ป.4 แต่ไม่เกิน ม.ศ. 3 ก็ต้องการให้บุตรชายเรียนถึงชั้นมหาวิทยาลัยมากกว่าระดับอื่น ถ้าจะพิจารณาจากรายได้ของผู้ให้สัมภาษณ์ตามตารางที่ 15 ในกลุ่มค่าหอพักที่มีรายได้ต่ำคือตั้งแต่ 10000 บาทต่อปีลงมา นิยมที่จะให้บุตรชายเรียนหนังสือ 2 ระดับด้วยกัน กลุ่มหนึ่งต้องการให้บุตรชายเรียนสูงขึ้นไปถึงชั้นมหาวิทยาลัย อีกกลุ่มหนึ่งต้องการให้เรียนเพียงชั้น ป.4-ป.7 ระดับการศึกษาทั้ง 2 กลุ่มนี้มีผู้ตอบจำนวนเท่ากัน

สำหรับในกลุ่มที่มีรายได้ระหว่าง 10001-30000 บาทต่อปีขึ้นไป ต้องการให้บุตรชายเรียนเพียงชั้น ป.4-ป.7 มากกว่าระดับอื่น ๆ ทั้งหมด สำหรับกลุ่มที่มีรายได้สูงกว่าคือตั้งแต่ 30001 บาทขึ้นไปจะนิยมที่จะให้บุตรชายต้องการเรียนสูงขึ้นไปถึงชั้นมหาวิทยาลัยมากกว่าระดับอื่น ๆ อาจจะกล่าวได้ว่าระดับรายได้จะเป็นเครื่องกำหนดความมุ่งหวังทางการศึกษาสำหรับบุตรชายกลุ่มค่าหอพัก ดังจะเห็นได้จากการที่การศึกษาภาคบังคับจะเป็นการศึกษาระดับกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์รายได้น้อยคือไม่เกิน 10000 บาทต่อปี และกลุ่มรายได้ไม่เกิน 30000 บาทต่อปี เลือกที่จะให้บุตรชายเรียนมากที่สุด สำหรับกลุ่มรายได้ไม่เกิน 10000 บาทต่อปีนั้นถึงแม้จะมีผู้ที่นิยมจะให้บุตรชายเรียนถึงชั้นมหาวิทยาลัยมากเท่า ๆ กับผู้ที่ต้องการให้บุตรชายเรียนเพียงชั้น ป.4-ป.7 ก็ตามแต่ความหวังในระดับสูงก็กล่าวกันว่าไม่น่าที่จะไกลเคียงกับความเป็นจริงใด จึงเห็นว่าการตอบดังกล่าวนี้เป็นความมุ่งหวังในแบบอุดมคติมากกว่า สำหรับการศึกษาวิชานักบวชปรากฏว่าไม่มีความแตกต่างกันในกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ที่มีรายได้แตกต่างกัน สำหรับวิชาด้านฝึกหัดครูไม่เป็นที่ยอมรับในกลุ่มค่าหอพักที่มีรายได้ตั้งแต่ 30001 บาทขึ้นไปเลย การที่กลุ่มพหุที่มีรายได้ 10000 บาทต่อปีลงมา มีความมุ่งหวังที่จะให้บุตรชายได้รับการศึกษาเพียงภาคบังคับ ป.4-ป.7 เท่านั้น และในกลุ่มพหุที่มีระดับรายได้ต่อปีสูงขึ้นมาเกือบทุกกลุ่มนิยมที่จะให้บุตรชายได้รับการศึกษาจนถึงชั้นมหาวิทยาลัย แสดงให้เห็นว่ารายได้เป็นตัวกำหนดระดับความมุ่งหวังทางการศึกษา ผู้ที่มีรายได้ต่ำจะไม่คาดหวังที่จะให้บุตร

ได้รับการศึกษาสูงสุดจนถึงชั้นมหาวิทยาลัยซึ่งต้องการทั้งเวลาและทุนเป็นจำนวนมากกว่า จะออกมาประกอบอาชีพใด เป็นที่น่าสังเกตุว่ามีผู้ให้สัมภาษณ์ในกลุ่มรายได้ 50001 บาท ต่อขึ้นไป ต้องการให้บุตรชายได้รับการศึกษาชั้นอาชีวศึกษามากกว่ารองลงมาจากชั้นมหาวิทยาลัย และอัตราส่วนร้อยละของผู้ที่ต้องการให้บุตรชายศึกษาเพียงแคภาคบังคับ ป.4-ป.7 ก็สูงกว่ากลุ่มรายได้อื่น ๆ ทั้งนี้จะเป็นเพราะผู้ที่มีรายได้งามจากการทำสวนอาจเห็นว่าไม่จำเป็นที่บุตรชายจะต้องร่ำเรียนมาก เพื่อไปชวนขายหางานที่คิดทำ เพราะพอแม่มีฐานะดีอยู่แล้ว แม่บุตรชายจะหางานมีเงินเดือนไม่มากนักก็คงไม่เดือดร้อนอะไร เป็นเหตุผลประการหนึ่ง เหตุผลอีกประการหนึ่งที่ต้องการให้บุตรเรียนแค่ภาคบังคับอาจมีความต้องการให้บุตรออกมาประกอบอาชีพทำสวนเหมือนพ่อแม่เพราะเห็นว่าเป็นอาชีพที่ให้รายได้ดีมาก และโดยทั่วไปผู้ที่มีรายได้ดีก็มีที่ดินมาก ประสบความสำเร็จจากการทำสวนจึงต้องการให้บุตรชายมาทำอาชีพอย่างเดียวกับตน อย่างไรก็ตาม แม่วาล์ลักษณะดังกล่าวยังคงปรากฏอยู่จริง ๆ แต่ก็ไม่อาจปฏิเสธขอเท็จจริงที่ผู้ให้สัมภาษณ์เมื่อมีรายได้สูงขึ้นมีความโน้มเอียงที่จะสนับสนุนให้บุตรชายได้รับการศึกษาสูงขึ้นเรื่อย ๆ สำหรับในกลุ่มคาทอลิกกลุ่มที่จะนิยมให้บุตรชายศึกษาเพียงแคภาคบังคับ ป.4-ป.7 คือกลุ่มที่มีรายได้ตั้งแต่ 10000 บาทต่อปีลงมาและกลุ่ม 10001-30000 บาทต่อปี ซึ่งในกลุ่มรายได้หลังนี้กลุ่มพุทธมีความหวังที่จะส่งให้บุตรชายเรียนถึงชั้นมหาวิทยาลัยได้แล้ว แสดงให้เห็นว่ากลุ่มพุทธมีความพอเพียงของรายได้ดีกว่ากลุ่มคาทอลิก ดังจะเห็นได้จากจำนวนร้อยละของกลุ่มคาทอลิกที่มีความหวังในระดับดังกล่าวในกลุ่มรายได้ 10001-30000 บาทต่อปีน้อยกว่ากลุ่มพุทธมาก

จากข้อมูลในตารางที่ 11 และ 13 ได้แสดงให้เห็นว่าผู้ให้สัมภาษณ์ที่อยู่ในทุกกลุ่มอายุ ในกลุ่มพุทธจะนิยมที่จะให้บุตรหญิงเรียนเพียงแคภาคบังคับ ป.4-ป.7 มากกว่าระดับอื่น ๆ ทั้งหมด และกลุ่มอายุ 45 ปีขึ้นไปจะนิยมการศึกษาชั้นมหาวิทยาลัยมากกว่ากลุ่มอายุไม่เกิน 44 ปี นอกจากนี้ การศึกษาของผู้ให้สัมภาษณ์มีส่วนในการกำหนดระดับการศึกษาสำหรับบุตรหญิงด้วย ผู้ให้สัมภาษณ์ที่จบ ป.4 จะนิยมให้บุตรหญิงเรียนเพียงแค ป.4-ป.7 มากกว่าระดับอื่น แต่ผู้ให้สัมภาษณ์ที่มีการศึกษาสูงกว่า ป.4 แต่ไม่เกิน ม.ศ. 3 จะนิยมให้บุตรหญิงเรียนถึงชั้นมหาวิทยาลัยมากที่สุด สำหรับผู้ให้

สัมภาษณ์ที่อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้จะนิยมให้บุตรหญิงเรียนครูมากที่สุด

เมื่อพิจารณาถึงระดับฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ให้สัมภาษณ์ตามตารางที่ 15 จะเห็นว่าในกลุ่มผู้ที่มียาโคต่ำสุดคือตั้งแต่ 10000 บาทต่อปีลงมา และระหว่าง 10001-30000 บาทต่อปีนิยมที่จะให้บุตรหญิงเรียนแค่ภาคบังคับ ป.4-ป.7 มากกว่าระดับอื่น แต่ในกลุ่มที่มีรายได้สูงขึ้นมาคือ 30001-50000 บาทนิยมที่จะให้บุตรหญิงเรียนถึงชั้นมหาวิทยาลัยมากกว่าระดับอื่น ๆ ทั้งหมด จะเห็นได้ว่ารายได้ของผู้ให้สัมภาษณ์มีส่วนในการกำหนดระดับความมุ่งหวังทางการศึกษาของบุตรหญิงด้วย กล่าวคือ ผู้ให้สัมภาษณ์ที่มีรายได้ไม่เกิน 30000 บาทต่อปีจะนิยมให้บุตรหญิงเรียนเพียงแค่ภาคบังคับ มากกว่าระดับอื่น ๆ และกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ที่มีรายได้สูงขึ้นมาตั้งแต่ 30001 บาทต่อปีจะสนับสนุนให้บุตรหญิงเรียนถึงชั้นมหาวิทยาลัยมากกว่าระดับอื่น

สำหรับในกลุ่มที่มีรายได้ไม่เกิน 10000 บาทต่อปี และระหว่าง 10001-30000 บาทต่อปี ระหว่างการศึกษาชั้นมหาวิทยาลัยกับชั้นฝึกหัดครูได้รับความนิยมนมากกว่าแสดงให้เห็นว่าผู้ตอบต้องคำนึงถึงความสามารถของตนคววว่าจะสามารถส่งเสียบุตรหญิงให้เรียนสูงได้แค่ไหน การที่ผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มผู้ที่มียาโค 50001 บาทต่อปีขึ้นไปนิยมให้บุตรหญิงเรียนถึงชั้นฝึกหัดครูมากที่สุดและรองลงมาคือชั้นมหาวิทยาลัย แสดงให้เห็นว่าในกรณีของบุตรหญิงนั้นกลุ่มผู้คำนึงถึงการประกอบอาชีพในภายหลังคววว่าสถานะภาพของอาชีพที่หาควรจะเหมาะสมกับบทบาทดั้งเดิมของบุตรหญิงคือการอบรมเลี้ยงดูเด็ก อาชีพดั้งเดิมที่ตนเองมีอยู่และความกังวลห่วงใย เหตุผลเหล่านี้จึงทำให้กลุ่มที่มีรายได้สูงนิยมให้บุตรหญิงเรียนครูมากกว่าที่จะเรียนถึงชั้นมหาวิทยาลัย ทั้ง ๆ ที่มีความสามารถจะส่งเสียได้ก็ตาม

สำหรับบุตรหญิงกลุ่มคาทอลิกจากข้อมูลในตารางที่ 11 และ 13 แสดงให้เห็นว่าผู้ให้สัมภาษณ์ที่มีอายุตั้งแต่ 44 ปีลงมานิยมที่จะให้บุตรหญิงเรียนหนังสือเพียงแค่ภาคบังคับมากกว่าระดับอื่น ๆ แต่ในกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ที่มีอายุตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไปจะนิยมที่จะให้บุตรหญิงเรียนสูงถึงชั้นมหาวิทยาลัยมากกว่าระดับอื่น เมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษาของผู้ให้สัมภาษณ์พบว่าผู้ให้สัมภาษณ์ที่มีการศึกษาเพียงแค่ ป.4 ต้องการให้บุตรหญิงเรียนเพียงแค่ภาคบังคับ ป.4-ป.7 มากกว่าระดับอื่นทั้งหมด แม้กระทั่งผู้ที่มี

ตารางที่ 15 การกระจายอัตราส่วนร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์จำแนกตามระดับรายได้ในรอบปีและความมุ่งหวังในด้านการศึกษา สำหรับบุตรหญิงเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มพุทธกับคาทอลิก

ระดับรายได้ในรอบปี	ศาสนา	ความมุ่งหวังในด้านการศึกษา												
		มหาวิทยาลัย	อาชีวศึกษา	ฝึกหัดครู	พยาบาล	มศ.5	ม.ศ.3	ไทเรียน สูงขึ้นไป เรื่อย ๆ	แถวแค เด็ก/ ทุน	ป.4- ป.7	นักบวช	ไม่ทราบ ไม่ตอบ	รวม	จำนวน
10000บาท	พุทธ	6.8	6.8	18.2	-	-	4.5	11.4	6.8	34.1	-	11.4	100	44
ลงมา	คาทอลิก	5.0	-	20.0	5.0	-	-	15.0	40.0	15.0	-	-	100	20
10001-	พุทธ	11.0	-	12.2	2.4	6.1	7.3	26.8	13.4	19.5	-	1.2	100	82
30000	คาทอลิก	3.3	1.6	9.8	-	1.6	14.8	16.4	27.9	19.7	-	4.9	100	61
30001-	พุทธ	25.0	12.5	6.3	6.3	-	-	31.3	6.3	6.3	-	6.3	100	16
50000	คาทอลิก	12.0	-	12.0	-	-	16.0	20.0	12.0	20.0	-	8.0	100	25
50001บาท	พุทธ	21.3	-	28.6	7.1	-	-	28.6	-	-	-	14.2	100	14
ขึ้นไป	คาทอลิก	19.1	1.5	5.9	-	2.9	8.8	32.3	14.7	11.8	1.5	1.5	100	68
รวมทุกกลุ่ม	พุทธ	12.2	3.2	14.7	2.6	3.2	5.1	23.1	9.6	20.5	-	5.7	100	156
รายได้	คาทอลิก	10.9	1.1	9.8	0.6	1.7	10.9	23.0	21.8	16.1	0.6	3.5	100	174

การศึกษาสูงขึ้นมาจนถึงม.ศ. 3 ก็ยังคงนิยมที่จะให้บุตรหญิงเรียนเพียงแคภาคบังคับมากกวาระดับอื่นเช่นกัน

จากตารางที่ 15 จะได้พิจารณาว่าในกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มคาทอลิกที่มีรายได้ในระดับต่าง ๆ กันนั้นจะมีความมุ่งหวังในด้านการศึกษาสำหรับบุตรหญิงแตกต่างกันหรือไม่ จากข้อมูลในตารางนี้ได้แสดงให้เห็นว่ากลุ่มคาทอลิกนิยมให้บุตรหญิงเรียนเพียงแคภาคบังคับ ป.4-ป.7 มากกว่าระดับอื่นไม่ว่าผู้ให้สัมภาษณ์จะมีรายได้ในระดับใด ตั้งแต่ 10001 บาทต่อปี จนถึงกลุ่มที่มีรายได้ไม่เกิน 50000 บาทต่อปี ต่างต้องการที่จะให้บุตรหญิงเรียนเพียงชั้น ป.4-ป.7 มากที่สุด ยกเว้นในกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ที่มีรายได้สูงสุดคือตั้งแต่ 50001 บาทต่อปีขึ้นไป เพียงกลุ่มเดียวที่นิยมที่จะให้บุตรหญิงได้เรียนถึงชั้นมหาวิทยาลัยมากกว่าระดับอื่น ทั้งหมดคนนอกนี้เป็นที่น่าสังเกตว่า ในกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ที่มีรายได้น้อยคือไม่เกิน 10000 บาทต่อปีจะต้องการที่จะให้บุตรหญิงเรียนฝึกหัดครูมากที่สุด

เมื่อเปรียบเทียบอัตราส่วนร้อยละของกลุ่มคาทอลิกที่เลือกการศึกษาระดับฝึกหัดครูกับกลุ่มที่นิยมการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยในกลุ่มรายได้ต่าง ๆ พบว่า การศึกษาระดับฝึกหัดครูได้รับความนิยมมากกว่าการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยในกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ที่มีรายได้ไม่เกิน 30000 บาทต่อปี และอัตราส่วนร้อยละของผู้ที่นิยมที่จะให้บุตรหญิงเรียนสูงถึงชั้นมหาวิทยาลัยจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ตั้งแต่กลุ่มที่มีรายได้ระหว่าง 10001-30000 บาทต่อปีจนถึงกลุ่มที่มีรายได้ตั้งแต่ 50001 บาทต่อปีขึ้นไป

สรุปได้ว่ากลุ่มคาทอลิกถึงแม้ว่าในบางกลุ่มจะมีรายได้พอที่จะส่งให้บุตรหญิงเรียนถึงชั้นมหาวิทยาลัย แต่ก็ยังนิยมที่จะให้บุตรหญิงเรียนเพียงภาคบังคับ ป.4-ป.7 ยกเว้นกลุ่มที่มีรายได้สูงมากจริง ๆ คือตั้งแต่ 50001 บาทต่อปีขึ้นไปเพียงกลุ่มเดียวที่ต้องการให้บุตรหญิงเรียนถึงชั้นมหาวิทยาลัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรายได้ไม่พอเพียงและทัศนคติที่ว่าบุตรหญิงไม่จำเป็นต้องเรียนให้สูงนักเป็นเครื่องกำหนดก็ได้ อย่างไรก็ตาม แมว่าส่วนใหญ่จะนิยมการศึกษาเพียงภาคบังคับสำหรับบุตรหญิงแต่ความนิยมการศึกษาชั้นมหาวิทยาลัยก็มีเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ในกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ที่มีรายได้สูงขึ้น นอกจากนี้วิชานักบวชจะได้รับความนิยมเฉพาะกลุ่มรายได้สูงสุดเท่านั้น

เมื่อเปรียบเทียบกับบุตรหญิงกลุ่มพุทธ พบว่า กลุ่มพุทธจะสนับสนุนให้บุตรหญิงได้เรียนสูงจนถึงชั้นมหาวิทยาลัยมากกว่ากลุ่มคาทอลิก จากหลักฐานตามตารางที่ 15 สองประการคือ ในขณะที่ผู้ให้สัมภาษณ์ที่มีรายได้ระหว่าง 30001-50000 บาท ในกลุ่มพุทธมีความนิยมที่จะให้บุตรหญิงได้เรียนสูงจนถึงชั้นมหาวิทยาลัยมากกว่าระดับอื่นทั้งหมด กลุ่มคาทอลิกยังคงต้องการให้บุตรหญิงเรียนเพียงแค่ภาคบังคับมากกว่าจะให้เรียนสูงขึ้นไปอีกประการหนึ่งจะเห็นได้ว่า อัตราส่วนรอยของผู้ที่นิยมให้บุตรหญิงเรียนสูงถึงชั้นมหาวิทยาลัยในกลุ่มพุทธนั้นมีสูงกว่ากลุ่มคาทอลิกทุกระดับรายได้

เพศของผู้ให้สัมภาษณ์กับความมุ่งหวังในด้านการศึกษา

จากตารางที่ 16 เมื่อพิจารณาความมุ่งหวังในด้านการศึกษาสำหรับบุตรชายกลุ่มพุทธเปรียบเทียบกับกลุ่มคาทอลิก จากผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นเพศชาย จะเห็นได้ว่า ในกลุ่มพุทธส่วนใหญ่ระบุอันดับความมุ่งหวังไว้ชัดเจน สำหรับกลุ่มคาทอลิกนั้น กว่าครึ่งหนึ่งของผู้ให้สัมภาษณ์ยังไม่มี ความมุ่งหวังที่แน่นอนว่าจะให้บุตรชายเรียนสูงถึงระดับไหน ในกลุ่มที่ระบุความมุ่งหวังที่ชัดเจนใน ในกลุ่มพุทธผู้ให้สัมภาษณ์เพศชายส่วนใหญ่ต้องการให้บุตรชายศึกษาจนถึงชั้นมหาวิทยาลัย สำหรับกลุ่มคาทอลิกก็เช่นเดียวกันต้องการให้บุตรศึกษาถึงชั้นมหาวิทยาลัยเป็นส่วนใหญ่

สำหรับบุตรหญิงนั้นผู้ให้สัมภาษณ์เพศชายทั้งกลุ่มพุทธและคาทอลิกมากกว่าครึ่งหนึ่งไ้ระบุความมุ่งหวังทางการศึกษาไว้ชัดเจนแล้ว ปรากฏว่า ผู้ให้สัมภาษณ์เพศชายกลุ่มพุทธส่วนใหญ่ต้องการให้บุตรหญิงได้รับการศึกษาเพียงชั้น ป.7 สำหรับอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งมีจำนวนผู้ให้สัมภาษณ์คิดเป็นอัตราส่วนรายน้อยกว่ากลุ่มแรกเพียงร้อยละ 1 ต้องการให้บุตรหญิงศึกษาถึงชั้นมหาวิทยาลัย จึงอาจกล่าวได้ว่าถึงแม้ผู้ให้สัมภาษณ์เพศชายกลุ่มพุทธส่วนใหญ่จะนิยมให้บุตรหญิงศึกษา ป.4-ป.7 แต่ถ้ายังมีผู้นิยมที่จะให้บุตรหญิงได้รับการศึกษาสูงจนถึงชั้นมหาวิทยาลัยมากเกือบ เท่ากลุ่มที่ต้องการให้บุตรหญิงศึกษาเพียงชั้น ป.4-ป.7 แต่สำหรับกลุ่มคาทอลิกนั้นส่วนใหญ่นิยมที่จะให้บุตรหญิงได้รับการศึกษาสูงจนถึงชั้นมหาวิทยาลัย

อาจกล่าวได้ว่าในกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์เพศชายกลุ่มคาทอลิกนั้นส่วนใหญ่มีระดับความมุ่งหวังในด้านการศึกษาสำหรับบุตรหญิงและบุตรชายไม่แตกต่างกันมากนัก คือนิยม

ตารางที่ 16 การกระจายอัตราส่วนร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์จำแนกตามเพศของผู้ให้สัมภาษณ์ เพศของบุตร และความมุ่งหวัง
ในสถานการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มพุทธกับคาทอลิก

ความมุ่งหวัง ในสถานศึกษา	ผู้ให้สัมภาษณ์เพศชาย						ผู้ให้สัมภาษณ์เพศหญิง					
	บุตรชาย		บุตรหญิง		รวม		บุตรชาย		บุตรหญิง		รวม	
	พุทธ	คาทอลิก	พุทธ	คาทอลิก	พุทธ	คาทอลิก	พุทธ	คาทอลิก	พุทธ	คาทอลิก	พุทธ	คาทอลิก
มหาวิทยาลัย	18.7	19.7	16.3	15.1	17.6	17.4	15.5	13.4	5.2	7.9	10.9	10.6
อาชีวศึกษา	5.6	9.2	3.1	1.4	4.4	5.4	9.9	3.1	3.4	1.0	7.0	2.0
ฝึกหัดครู	7.5	1.3	13.3	8.2	10.2	4.7	2.8	2.1	17.2	10.9	9.0	6.6
พยาบาล	-	-	2.0	-	1.0	-	-	-	3.4	1.0	1.6	0.5
ม.ศ.5	8.4	1.3	2.0	2.7	5.4	2.0	5.6	2.1	5.2	1.0	5.4	1.5
ม.ศ. 3	6.5	3.9	6.1	9.6	6.3	6.7	11.3	7.2	3.4	11.9	7.8	9.6
โรงเรียนสูง ขึ้นไปเรื่อย	28.0	31.6	23.5	21.9	25.9	26.8	26.8	41.2	22.4	23.8	24.8	32.3
แฉกแต่เด็ก และ/จน	8.4	21.1	10.2	24.7	9.3	22.8	11.3	16.5	8.6	19.8	10.1	18.2
ป.4-ป.7	11.2	6.6	17.3	13.7	14.1	10.1	12.7	7.2	25.9	17.8	18.6	12.6
มัธยม-ซี	-	2.6	-	-	-	1.3	-	2.1	-	1.0	-	1.5
ไม่ทราบ- ไม่ตอบ	5.6	2.6	6.1	2.7	5.9	2.7	4.2	5.1	5.1	4.0	4.7	4.5
รวม	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
จำนวน	107	76	98	73	205	149	71	97	58	101	129	198

ที่จะให้บุตรทั้งชายและหญิงได้รับการศึกษาจนถึงชั้นมหาวิทยาลัย สำหรับในกลุ่มพุทธรนั้น ผู้ให้สัมภาษณ์เพศชายส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในด้านการศึกษสำหรับบุตรชายและหญิงไม่เท่ากัน ส่วนใหญ่นิยมที่จะให้บุตรชายได้รับการศึกษาจนถึงชั้นมหาวิทยาลัย แต่บุตรหญิงมักจะให้ศึกษาเพียงชั้น ป.4-ป.7 แต่อย่างไรก็ตาม ความมุ่งหวังในด้านการศึกษาสำหรับบุตรหญิงจนถึงชั้นมหาวิทยาลัยนั้น ก็ได้รับความนิยมมากเป็นอันดับที่ 2 คือน้อยกว่าความนิยมในระดับ ป.4-ป.7 เพียงร้อยละ 1 เท่านั้น

ถ้าจะกล่าวโดยทั่ว ๆ ไป โดยพิจารณาจากโดยรวมในกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์เพศชาย โดยไม่แยกเพศของบุตรว่าเป็นหญิงหรือชาย จะเห็นว่า ความนิยมในอันดับสูงสุดของทั้งกลุ่มพุทธรและคาทอลิกคือ การศึกษาในระดับสูงสุดจนถึงชั้นมหาวิทยาลัย และอัตราส่วนร้อยละของผู้ที่นิยมที่จะให้บุตรศึกษาจนถึงชั้นนี้ เกือบจะเท่ากันทั้งในกลุ่มพุทธรและคาทอลิก สำหรับความนิยมในอันดับรองลงมาได้แก่การศึกษาในระดับแค ป.4-ป.7 ซึ่งปรากฏว่าทั้งกลุ่มพุทธรและคาทอลิกผู้ให้สัมภาษณ์เพศชายมีความนิยม เกือบ เท่ากันอีกด้วย สำหรับการศึกษาดัง ชั้นฝึกหัดครูนั้นปรากฏว่าผู้ให้สัมภาษณ์เพศชายกลุ่มพุทธรนิยมที่จะให้บุตรของตนศึกษามากกว่ากลุ่มคาทอลิก สำหรับการศึกษาวชิชาพยาบาลนั้น ผู้ให้สัมภาษณ์เพศชายกลุ่มพุทธรให้ความนิยมน้อยมาก และไม่ได้รับความนิยมเลยในผู้ให้สัมภาษณ์เพศชายกลุ่มคาทอลิก ระดับความมุ่งหวังทางการศึกษาที่ได้รับความนิยมน้อยที่สุดในกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์เพศชายกลุ่มคาทอลิกคือการศึกษาวิชาทางศาสนาใดแก่นักบวชหรือชี สรูปได้ว่าเพศชายทั้ง 2 กลุ่มกำหนดคุณค่าในด้านการศึกษาในระดับสูง

ต่อไปนี้จะพิจารณาในกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์เพศหญิงบ้าง สำหรับบุตรชายนั้น ผู้ให้สัมภาษณ์เพศหญิงกลุ่มพุทธรส่วนใหญ่ระบุความมุ่งหวังอย่างชัดเจนว่าจะให้บุตรชายได้รับการศึกษาดังชั้นไหน แต่สำหรับกลุ่มคาทอลิกนั้น มากกว่าครึ่งหนึ่งยังไม่มี ความมุ่งหวังที่แน่นอนว่าจะให้บุตรชายได้รับการศึกษาดังชั้นไหน ในกลุ่มที่ระบุความมุ่งหวังเอาไว้ชัดเจนแล้ว ผู้ให้สัมภาษณ์เพศหญิงกลุ่มพุทธรส่วนใหญ่นิยมที่จะให้บุตรชายได้รับการศึกษาดังชั้นมหาวิทยาลัย สำหรับกลุ่มคาทอลิกก็เช่นเดียวกัน ต้องการให้บุตรชายได้รับการศึกษาดังชั้นนี้ ความนิยมในอันดับรองลงมาเพศหญิงกลุ่มพุทธรต้องการให้บุตรชายศึกษาเพียงชั้น ป.4-ป.7 สำหรับกลุ่มคาทอลิกต้องการให้บุตรชายศึกษาดังชั้น ป.4-

ป.7 มากเท่า ๆ กับอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งต้องการให้บุตรชายศึกษาถึงชั้น ม.ศ. 3

สำหรับบุตรหญิงนั้น ปรากฏว่าผู้ให้สัมภาษณ์เพศหญิงทั้งสองกลุ่มส่วนใหญ่ระบุความมุ่งหวังในด้านการศึกษาสำหรับบุตรหญิงเอาไว้ชัดเจน ในกลุ่มพุทธผู้ให้สัมภาษณ์เพศหญิงส่วนใหญ่ต้องการให้บุตรหญิงเรียนสูงเพียงแค่นั้น ป.4-ป.7 สำหรับความมุ่งหวังในอันคับรองลงมา กลุ่มพุทธต้องการให้บุตรหญิงเรียนถึงชั้นฝึกหัดครู สำหรับกลุ่มคาทอลิกส่วนใหญ่ต้องการให้บุตรหญิงเรียนถึงเพียง ป.4-ป.7 เช่นเดียวกับกลุ่มพุทธรองลงมาผู้ให้สัมภาษณ์เพศหญิงกลุ่มคาทอลิกต้องการให้เรียนถึงชั้น ม.ศ. 3

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่าผู้ให้สัมภาษณ์เพศหญิงทั้งกลุ่มพุทธมีความมุ่งหวังในด้านการศึกษาสำหรับบุตรชายและบุตรหญิงแตกต่างกันเป็นอย่างมาก ผู้ให้สัมภาษณ์เพศหญิงทั้งกลุ่มพุทธและคาทอลิกส่วนใหญ่นิยมที่จะให้บุตรชายได้รับการศึกษาในระดับสูงสุดจนถึงชั้นมหาวิทยาลัย แต่สำหรับบุตรหญิงแล้ว ทั้ง 2 กลุ่มนิยมที่จะไม่ให้เรียนสูงคือ ต้องการที่จะให้เรียนเพียงแค่นั้น ป.4-ป.7 เท่านั้น

เมื่อพิจารณารวม ๆ กันไป โดยไม่แยกเพศของบุตร ในของรวมของผู้ให้สัมภาษณ์เพศหญิงจะเห็นว่าส่วนใหญ่ทั้งกลุ่มพุทธและคาทอลิก ผู้ให้สัมภาษณ์เพศหญิงมีความนิยมในด้านการศึกษาสำหรับบุตรในระดับต่ำสุด คือต้องการให้บุตรได้รับการศึกษาเพียงชั้น ป.4-ป.7 แต่รองลงมาทั้ง 2 กลุ่มนิยมที่จะให้บุตรได้ศึกษาถึงชั้นมหาวิทยาลัย สำหรับการศึกษาระดับชั้นอาชีวศึกษานั้นผู้ให้สัมภาษณ์เพศหญิงกลุ่มพุทธให้ความนิยมมากกว่ากลุ่มคาทอลิก ระดับการศึกษาที่ผู้ให้สัมภาษณ์เพศหญิงทั้งกลุ่มพุทธและคาทอลิกให้ความนิยมน้อยที่สุดคือการศึกษาระดับชั้นพยาบาล

สรุปสาระสำคัญของตารางที่ 17 นี้ได้ว่า ผู้ให้สัมภาษณ์เพศชายทั้งกลุ่มพุทธและคาทอลิกส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในด้านการศึกษาสำหรับบุตรชายไม่แตกต่างกัน คือ ทั้ง 2 กลุ่มนิยมที่จะให้บุตรชายได้รับการศึกษาสูงสุดจนถึงชั้นมหาวิทยาลัย สำหรับผู้ให้สัมภาษณ์เพศหญิงทั้งกลุ่มพุทธและคาทอลิกก็เช่นเดียวกันกับผู้ให้สัมภาษณ์เพศชายคือนิยมที่จะให้บุตรชายได้ศึกษาจนถึงชั้นมหาวิทยาลัย

สำหรับบุตรหญิงนั้นผู้ให้สัมภาษณ์เพศชายกลุ่มพุทธและกลุ่มคาทอลิกให้ความสำคัญไม่เท่ากัน กลุ่มพุทธส่วนใหญ่ต้องการให้บุตรหญิงศึกษาเพียงชั้น ป.4-ป.7 แต่ผู้

ให้สัมภาษณ์เพศชายกลุ่มคาทอลิกต้องการให้ศึกษาจนถึงชั้นมหาวิทยาลัย เช่นเดียวกับบุตรชาย สำหรับผู้ให้สัมภาษณ์เพศหญิงทั้งกลุ่มพุทธและคาทอลิกมีความนิยมในด้านการศึกษาสำหรับบุตรหญิงไม่แตกต่างกันเลย กล่าวคือทั้ง 2 กลุ่มไม่นิยมที่จะให้บุตรหญิงได้รับการศึกษาในระดับสูง ส่วนใหญ่นิยมที่จะให้บุตรหญิงเรียนเพียงแค่นั้น ป.4-ป.7 เท่านั้น

สรุปความมุ่งหวังทางการศึกษาสำหรับบุตรชายและหญิงเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มพุทธและคาทอลิกได้ดังต่อไปนี้ ถ้าจะพิจารณาคำตอบที่ได้รับมากที่สุดโดยเปรียบเทียบ กับคำตอบอื่น ๆ เป็นระดับ ๆ ไป ทั้งกลุ่มพุทธและคาทอลิกจะตอบว่าต้องการให้บุตรทั้งชายและหญิงเรียนสูงขึ้นไปเรื่อย มากกว่าผู้ที่ต้องการให้บุตรเรียนระดับอื่น ๆ คำตอบดังกล่าวแสดงว่าผู้ให้สัมภาษณ์จำนวนไม่น้อยยังไม่มีความแน่ใจว่าจะให้บุตรของตนเรียนสูงขึ้นไปแค่ไหน แต่ก็หวังว่าจะให้เรียนสูงขึ้นไปเรื่อย ๆ แต่ถ้าวินิจฉัยคำตอบดังกล่าวเปรียบเทียบกับผู้ที่ระบุความมุ่งหวังในระดับต่าง ๆ รวมกัน จะพบว่าผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มพุทธส่วนใหญ่ระบุความมุ่งหวังที่แน่นอนว่าจะให้บุตรชายและหญิงของตนเรียนถึงชั้นไหน แต่สำหรับกลุ่มคาทอลิกผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ยังไม่มีความมุ่งหวังที่แน่นอนว่าจะให้บุตรชายเรียนถึงแค่ไหน แต่สำหรับบุตรหญิงส่วนใหญ่มีความมุ่งหวังที่แน่นอน

ต่อไปนี้จะสรุปเฉพาะคำตอบของผู้ที่ระบุความมุ่งหวังที่แน่นอนเท่านั้น โดยทั่วไปแล้ว ผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มพุทธจะสนับสนุนให้บุตรชายได้เรียนหนังสือมากกว่าบุตรหญิง ดังจะเห็นได้จากอัตราส่วนร้อยละของผู้ที่ต้องการให้บุตรหญิงเรียนเพียงแค่นั้นคือ ป.4-ป.7 มากกว่าบุตรชาย บุตรชายของทั้ง 2 กลุ่มศาสนาจะได้รับการสนับสนุนให้ได้เรียนถึงชั้นมหาวิทยาลัยมากกว่าการศึกษาในระดับอื่น ๆ สำหรับบุตรหญิงของทั้ง 2 กลุ่ม ผู้ให้สัมภาษณ์ต้องการให้เรียนเพียงแค่นั้นคือ ป.4-ป.7 เท่านั้น แต่การพิจารณาคำตอบเพียงระดับ ๆ ไปอาจทำให้เกิดความเข้าใจผิดว่าผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 2 กลุ่มไม่สนับสนุนการศึกษาของบุตร ดังนั้นถ้าจะพิจารณาคำตอบของผู้ที่ระบุความมุ่งหวังในอันดับต่าง ๆ ตั้งแต่ ม.ศ. 3 ขึ้นไปจนถึงชั้นมหาวิทยาลัย พบว่าในกลุ่มพุทธผู้ที่ต้องการให้บุตรทั้งชายและหญิงได้เรียนหนังสือตั้งแต่ ม.ศ. 3 ขึ้นไปนั้นเมื่ออยู่สูงกว่าผู้ที่ต้องการให้เรียนเพียงแค่นั้นคือ ป.4-ป.7 กล่าวคือในกลุ่มแรกมีอยู่ถึงร้อยละ 43.8 แต่ผู้ที่

ต้องการให้เรียนเพียง ป.4-ป.7 มีร้อยละ 15.9 สำหรับกลุ่มคาทอลิก ผู้ที่ต้องการให้บุตรทั้งชายและหญิงได้เรียนหนังสือตั้งแต่ระดับ ม.ศ. 3 ขึ้นไปจนถึงมหาวิทยาลัยมีอยู่ร้อยละ 33.2 ส่วนผู้ที่ต้องการให้บุตรเรียนเพียงภาคบังคับ ป.4-ป.7 มีอยู่ร้อยละ 11.5

จึงกล่าวได้ว่า โดยทั่วไป เด็กๆ ทั้งของกลุ่มพุทธและคาทอลิกจะมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างน้อย ม.ศ. 3 ขึ้นไป แทนที่จะเป็นเพียงภาคบังคับ ป.4-ป.7 อย่างสมัยก่อน จากตัวเลขดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าบุตรของกลุ่มพุทธที่จะมีโอกาสได้ศึกษายาวน้อยตั้งแต่ ม.ศ. 3 ขึ้นไปนั้น มีมากกว่าบุตรของกลุ่มคาทอลิก เพราะกลุ่มคาทอลิกส่วนมากยังไม่มีความมุ่งหวังทางการศึกษาที่แน่นอนว่าจะให้บุตรของตนเรียนถึงขั้นไหน

ดังที่กล่าวมาแล้วว่าบุตรชายของกลุ่มพุทธจะได้รับการสนับสนุนให้เรียนหนังสือมากกว่าบุตรหญิง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับมหาวิทยาลัย และในระดับม.ศ.3 ขึ้นไป แต่สำหรับกลุ่มคาทอลิกนั้นถ้าจะพิจารณาตั้งแต่ระดับม.ศ. 3 ขึ้นไปจนถึงชั้นมหาวิทยาลัยแล้ว บุตรหญิงจะมีโอกาสได้ศึกษาในระดับดังกล่าวนี้มากกว่าบุตรชาย ทั้งนี้เพราะผู้ให้สัมภาษณ์ที่ยังไม่มีความมุ่งหวังที่ชัดเจนว่าจะให้บุตรชายเรียนถึงระดับไหนมีมากกว่า

ผู้ที่ต้องการให้บุตรชายได้รับการศึกษาในระดับตั้งแต่ ม.ศ. 3 ขึ้นไปจนกระทั่งระดับมหาวิทยาลัยทั้งกลุ่มพุทธและคาทอลิกมีเหตุผลไม่แตกต่างกันในการที่จะให้บุตรชายได้รับการศึกษาในระดับนี้คือต้องการที่จะให้บุตรชายมีความรู้เพื่อไปหางานทำเลี้ยงตัวได้ สำหรับการศึกษาดังชั้นมหาวิทยาลัยทั้ง 2 กลุ่มศาสนายังมีเหตุผลเพิ่มเติมคือทำให้มีความก้าวหน้า อนาคตดีสำหรับผู้ที่ต้องการให้บุตรชายเรียนเพียงภาคบังคับ ป.4-ป.7 ก็เพราะผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 2 กลุ่มไม่แน่ใจว่าบุตรจะมีความสามารถเรียนไปไหวและ/หรืออาจไม่แน่ใจว่าตนจะสงเสียไหว

สำหรับบุตรหญิงทั้งกลุ่มพุทธและคาทอลิกที่ต้องการให้บุตรหญิงเรียนเพียงแค่ภาคบังคับ ป.4-ป.7 เพราะไม่แน่ใจในความสามารถทางปัญญาและ/หรือทางการเงิน และเห็นว่าไม่มีความจำเป็นที่บุตรหญิงจะต้องเรียนมากนักสำหรับผู้ที่ต้องการให้บุตรหญิง

เรียนในระดับสูงขึ้นไปถึงระดับฝึกหัดครู และระดับมหาวิทยาลัย ทั้ง 2 กลุ่มก็มีเหตุผลไม่แตกต่างกัน และไม่แตกต่างกันไปจากบุตรชายกล่าวคือหวังว่าบุตรหญิงจะได้มีความรู้ไปหางานทำเลี้ยงตัวได้ สำหรับการศึกษาชั้นมหาวิทยาลัยนั้นทั้ง 2 กลุ่มเห็นว่าทำให้มีความก้าวหน้าอนาคตดี นอกเหนือไปจากทำให้มีความรู้หางานทำเลี้ยงตัวได้

เมื่อพิจารณาถึงความเข้าใจเกี่ยวกับระดับการศึกษาที่จำเป็นสำหรับเด็กในปัจจุบันปรากฏว่าทั้ง 2 กลุ่ม ไม่มีความเข้าใจที่แตกต่างกันคือเห็นว่าการศึกษาระดับมัธยมศึกษา 3 ชั้นไป จนถึงชั้นมหาวิทยาลัยมีความจำเป็น แต่ระดับการศึกษาที่มีผู้ตอบมากที่สุดคือระดับ ม.ศ. 3 อาจเป็นเพราะเห็นว่าเป็นระดับการศึกษาที่สูงกว่าภาคบังคับ ป. 4 - ที่ตนได้รับมาก และต้องใช้เวลาเรียนเพิ่มนานออกไปถึง 6 ปี และในช่วงเวลาดังกล่าวชาวชนบททั้ง 2 กลุ่มจึงอาจเห็นว่านานพอที่เด็กจะมีความรู้มากพอจะไปประกอบอาชีพเลี้ยงตัวได้ สรุปได้ว่าทั้ง 2 กลุ่มมีความเข้าใจถึงความจำเป็นของการศึกษาในระดับที่สูงกว่าภาคบังคับเป็นส่วนใหญ่

เมื่อถามเจาะจงลงไปถึงความจำเป็นของการศึกษาระดับมหาวิทยาลัย ปรากฏว่าส่วนใหญ่ของทั้ง 2 กลุ่มคือกล่าวครั้งหนึ่งขึ้นไปตอบว่าการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยเป็นสิ่งจำเป็น และกลุ่มคาทอลิกมีความเห็นด้วยกับการศึกษาระดับนี้มากกว่ากลุ่มพุทธ กลุ่มพุทธเห็นว่าการศึกษาระดับนี้ประโยชน์เพราะเป็นผลดีกับตัวเด็ก มีความรู้ที่ทันโลก ทำให้ก้าวหน้าอนาคตดีได้ทำงานที่ดีกว่าทำเกษตรกรรม กลุ่มคาทอลิกเห็นว่าทำให้ก้าวหน้าอนาคตดีได้ทำงานที่ดีกว่าทำเกษตรกรรม และหางานทำได้ง่าย ซึ่งเหตุผลทั้ง 2 ก็แสดงให้เห็นว่าทั้ง 2 กลุ่มมีความเห็นไม่แตกต่างกันคือเห็นว่า ผู้ที่จบมหาวิทยาลัยมากจะได้ทำงานสบายและมีอนาคตดีกว่าทำเกษตรกรรม

อีกคำตอบหนึ่งที่ยืนยันว่า ทั้งกลุ่มพุทธและคาทอลิกส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดีถึงความจำเป็นของการศึกษาในระดับสูงกว่าภาคบังคับคือคำตอบเกี่ยวกับความเข้าใจของประโยชน์ของการศึกษา ทั้ง 2 กลุ่มตอบว่าการศึกษาทำให้เป็นคนมีความรู้หางานทำเลี้ยงตัวรอด ทำให้เป็นคนฉลาดมีไหวพริบทันคน ทำให้เป็นคนก้าวหน้า อนาคตรุ่งเรือง สำหรับกลุ่มคาทอลิกเน้นในเรื่องกิริยามารยาทในการเข้าสังคมอันเป็นผลจากการศึกษา แสดงให้เห็นว่ากลุ่มคาทอลิกเพ่งเล็งในการเลื่อนชั้นทางสังคมโดยที่ถ่วงกว่ากลุ่มพุทธ นอกเหนือไปจากการมีความรู้หางานทำ เลี้ยงตัวได้เพียงอย่างเดียวกับกลุ่มคาทอลิกยังมุ่ง

หวังว่าการได้รับการศึกษาสูงจะมีโอกาสใหม่คนนั้นได้พบปะสังสรรค์กับคนที่มีสถานะภาพสูงกว่าทัศนคติจึงกล่าวจึงสะท้อนออกมาในคำตอบที่ว่า การศึกษาช่วยให้รู้จักกิจกรรมการขาดในการเข้าสังคม

เนื่องจากการศึกษาสูงถึงขั้นระดับมหาวิทยาลัยเป็นระดับการศึกษาที่ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 2 กลุ่ม นิยมที่จะให้บุตรชายได้รับมากที่สุด และได้พิจารณาจำแนกตาม อายุ การศึกษา รายได้ และเพศของผู้ให้สัมภาษณ์มาแล้วจึงอาจสรุปรวมได้ดังนี้คือ ในกลุ่มพุทธ ผู้ให้สัมภาษณ์ที่นิยมที่จะให้บุตรชายได้รับการศึกษาสูงถึงขั้นมหาวิทยาลัยจะเป็นผู้ให้สัมภาษณ์ทุกกลุ่มอายุคือทั้งกลุ่มอายุ 44 ปีลงมาและ 45 ปีขึ้นไป การศึกษาไม่มีความสำคัญในการกำหนดความมั่งหวังเพราะทั้งผู้ที่จบเพียง ป.4 และสูงกว่าป.4 แต่ไม่เกิน ม.ศ. 3 จะนิยมการศึกษาในระดับสูงสุดสำหรับบุตรชายมากกว่าระดับอื่น สำหรับฐานะของผู้ให้สัมภาษณ์จะเป็นผู้ที่มีรายได้ตั้งแต่ 10001 บาทต่อปีขึ้นไป นอกจากนี้ผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มพุทธทั้งเพศชายและหญิงต่างก็ต้องการให้บุตรชายได้รับการศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยมากกว่าระดับอื่น และผู้ให้สัมภาษณ์เพศชายที่นิยมการศึกษาระดับนี้มีอัตราส่วนร้อยละสูงกว่า ผู้ให้สัมภาษณ์เพศหญิงเล็กน้อย

กลุ่มคาทอลิกที่นิยมให้บุตรชายได้รับการศึกษาถึงขั้นมหาวิทยาลัยจะเป็นผู้ให้สัมภาษณ์ในทุกกลุ่มอายุ ไม่มีความแตกต่างกันในด้านความมั่งหวังในกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ที่จบป.4 และสูงกว่า ป.4 ทั้ง 2 กลุ่มต้องการให้บุตรชายได้รับการศึกษาถึงขั้นมหาวิทยาลัยมากที่สุด ในด้านฐานะทางเศรษฐกิจผู้ให้สัมภาษณ์ที่มีรายได้ตั้งแต่ 30001 บาทขึ้นไป สำหรับกลุ่มที่มีรายได้ไม่เกิน 10000 บาทต่อปี กลุ่มที่นิยมการศึกษาระดับนี้มีจำนวนเท่ากับผู้ที่นิยมการศึกษาเพียงแคภาคบังคับ นอกจากนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งเพศชายและหญิงต่างก็ต้องการให้บุตรชายได้รับการศึกษาจนถึงขั้นมหาวิทยาลัยมากกว่าระดับอื่น ผู้ให้สัมภาษณ์เพศชายนิยมการศึกษาระดับนี้มากกว่าผู้ให้สัมภาษณ์เพศหญิง

ในด้านบุตรหญิงดังได้ปรากฏแล้วว่าการศึกษาเพียงแคภาคบังคับได้รับความนิยมนมากที่สุด ส่วนการศึกษาถึงขั้นนิสิตหัตถกรรมและขั้นมหาวิทยาลัยได้รับความนิยมน้อยลงมา ในกลุ่มพุทธ ผู้ที่นิยมที่จะให้บุตรหญิงเรียนเพียงชั้น ป.4-ป.7 มากกว่าชั้นอื่น จะอยู่ในทั้งสองกลุ่มอายุคือทั้งกลุ่มอายุไม่เกิน 44 ปีและ 45 ปีขึ้นไปที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ และมีการศึกษาไม่เกิน ป.4 และมีรายได้ในรอบปีไม่เกิน 30000 บาท และเป็นผู้ให้สัมภาษณ์เพศหญิง

มากกว่าเพศชาย สำหรับกลุ่มผู้ที่นิยมในบุตรหญิงเรียนถึงชั้นมหาวิทยาลัยซึ่งมีอัตราส่วน รอยรอลงมาจากผู้นิยมการศึกษาในระดับภาคบังคับ และฝึกหัดครู มักจะอยู่ในกลุ่มอายุ 45 ปีขึ้นไป มีการศึกษาสูงกว่าชั้น ป.4 มีรายได้ตั้งแต่ 30001 บาทต่อปีขึ้นไป และมักจะเป็น ผู้ให้สัมภาษณ์เพศชาย

สำหรับบุตรหญิงกลุ่มคาทอลิกที่ต้องการในบุตรเรียนเพียงแค่ภาคบังคับมักจะเป็น ผู้ที่มีอายุไม่เกิน 44 ปี มีการศึกษาไม่เกิน ม.ศ. 3 มีรายได้ไม่เกิน 70000 บาทต่อปี ผู้ให้สัมภาษณ์เพศหญิงที่นิยมการศึกษาในระดับนี้สำหรับบุตรหญิงจะมีมากกว่าเพศชายเล็กน้อย สำหรับผู้ที่ต้องการในบุตรหญิงเรียนสูงขึ้นไปจนชั้นมหาวิทยาลัยมากกว่าระดับอื่นมักจะเป็น ผู้ที่อยู่ใน กลุ่ม อายุ 45 ปีขึ้นไป และคาดว่าจะต้องมีการศึกษาสูงกว่า ม.ศ. 3 เพราะผู้ที่มีการ ศึกษาไม่เกิน ม.ศ. 3 มักจะนิยมในบุตรหญิงเรียนเพียงภาคบังคับ ป.4-ป.7 และเป็นผู้ที่มี รายได้สูงมากคือตั้งแต่ 70001 บาทต่อปีขึ้นไป และเป็นเพศชาย

สรุปเปรียบเทียบความมุ่งหวังทางการศึกษาถึงชั้นมหาวิทยาลัยสำหรับบุตรชาย กลุ่มพุทธและคาทอลิกมีข้อที่คล้ายคลึงกันคือ ไม่ว่าผู้ให้สัมภาษณ์จะมีการศึกษาในระดับไหน จะจบ ป.4 หรือสูงกว่า ป.4 ไม่ว่าจะอยู่ในกลุ่มอายุใดจะเป็นเพศชายหรือหญิง ต่างก็ ต้องการในบุตรชายได้ศึกษาจนถึงชั้นมหาวิทยาลัย ในด้านรายได้กลุ่มคาทอลิกจะเป็นผู้มี รายได้ตั้งแต่ 30001 บาทต่อปีขึ้นไป แต่ในกลุ่มพุทธนั้น รายได้ 10001 บาทต่อปีขึ้นไป ก็จะสามารถสนับสนุนให้บุตรชายเรียนถึงชั้นมหาวิทยาลัยแล้ว

สำหรับบุตรหญิงผู้ให้สัมภาษณ์ที่นิยมการศึกษาเพียงแค่ภาคบังคับ ป.4-ป.7 มี ลักษณะแตกต่างกันออกไประหว่างกลุ่มพุทธกับคาทอลิก กล่าวคือกลุ่มพุทธในทั้งสองกลุ่มอายุ นิยมการศึกษาในระดับดังกล่าวมากที่สุด ส่วนกลุ่มคาทอลิกอยู่ในกลุ่มอายุตั้งแต่ 44 ปีลงมา ในด้านการศึกษากลุ่มพุทธมักจะเป็นผู้มีการศึกษาอย่างสูง ป.4 แต่ในกลุ่มคาทอลิกผู้ที่มีการ ศึกษาถึง ม.ศ.3 ก็ยังคงนิยมในบุตรหญิงเรียนสูงกว่า ป.4-ป.7 มากนัก ในด้านรายได้ กลุ่มพุทธมักจะเป็นผู้มีรายได้ไม่เกิน 30000 บาทต่อปี แต่กลุ่มคาทอลิกมีรายได้ถึง 70000 บาทต่อปีก็ยังไม่ใครนิยมในบุตรหญิงเรียนสูงกว่า ป.4-ป.7 ทั้งเพศชายและหญิงของกลุ่ม พุทธไม่นิยมในบุตรหญิงเรียนสูงกว่าภาคบังคับ ป.4-ป.7 แต่เพศชายกลุ่มคาทอลิกสนับสนุน ในบุตรหญิงเรียนสูงกว่าภาคบังคับ ยิ่งกว่านั้นกลับนิยมในบุตรหญิงเรียนถึงชั้นมหาวิทยาลัย มากกว่าที่สุด